HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 11/2015 Cena $ 2.50 NOVEMBER 2015

Svatyně Krista Krále

aneb „utajený“ kostel v Praze Vysočanech

Téměř každý, kdo projíždí Kolbenovou ulicí v Praze na Vysočanech mezi tramvajovými zastávkami Špitálská a Poštovská, se pozastaví nad velkým nápisem na jednom z činžovních domů: „Svatyně Krista Krále“. Většinu lidí napadnou úvahy o sídle nějaké sekty či nové církve ze zámoří. A přitom ve dvoře této zástavby se nachází římsko-katolický kostel v čistém funkcionalistickém slohu první poloviny dvacátého století. Je „utajen“ tak dokonale, že o něm neměli ponětí ani občané bydlící o několik bloků, opodál.

Kostel Krista Krále ve Vysočanech je uváděn jako druhý z kostelů které měly vytvořit pomyslnou korunu dvanácti hvězd kolem Prahy na smír za zbourání sloupu Panny Marie na Staroměstském náměstí.

O postavení kostela se zasloužil Dr. František Nosek a vysočanský katecheta P. Arnošt Oliva. Ten inicioval sbírku, v níž se od roku 1919 vybralo od 6 tisíc drobných dárců tři čtvrtě milionu korun, sám ke sbírce přispěl nemalou částkou a také započal jednání s úřady. Postavení kostela provázelo velké protivenství ze strany radnice. Kostel nesměl stát ve středu Vysočan ani na viditelném místě. Nesměl být velký a nesměl mít vzhled kostela nebo kaple. Musel mít strohou fasádu jako činžovní dům nebo tovární hala. Jednání trvalo až do podzimu 1929, kdy byl 6. října položen základní kámen kostela, oficiálně jen kaple. Základní kámen posvětil biskup Dr. Antonín Podlaha.

Málokdo tuší za fasádou činžovního domu skrytý kostel Krista Krále

Kostel byl postaven podle projektu Bedřicha Vrzala ze stavební a projekční firmy arch. Otakara Nekvasila, která projekt realizovala, sochařská výzdoba je především dílem Damiána Pešana. Stavba byla dokončena za necelý rok a opět biskup Antonín Podlaha kostel vysvětil 7. září 1930. Vzhledem k tomu, že nedlouho předtím (1917) zavedl papež Benedikt XV. v církvi slavnost Krista Krále, dostal kostel tento titul, a jde o jeden z mála kostelů tohoto zasvěcení v Českých zemích (další z kostelů je v Otravě Svinově).

Ještě téhož roku byl před průčelím kostela postaven třípatrový dům č. 14, který zakryl pohled na kostel. Tak to nařídila radnice, aby na kostel nebylo z ulice vidět. Dům před kostelem ihned zakoupila Metropolitní kapitula pro byty a prostory farního úřadu. Kostel je presbytářem orientován k jihu. Po II. světové válce byly okolo postaveny další domy a blok tak byl uzavřen, což bylo cílem tehdejší velmi protikatolicky zaměřené radnice. U průchodu domu č. 14 nesmělo být ani označení, že je zde vstup do kostela. Proto je zde napsáno „Svatyně Krista Krále“, což bylo přijato.

Kostel Krista Krále byl až do konce roku 1941 filiálním kostelem farnosti u sv. Václava na Proseku. Teprve pak zde byla zřízena samostatná farnost. Ta dnes spadá do IV. pražského vikariátu a je v současné době spravována excurrendo z libeňské farnosti u sv. Vojtěcha.

Sochařská výzdoba kostela je dílem především Damiána Pešana. Narodil se 6. října 1887 v Praze, původně řezbář, na uměleckoprůmyslové škole studoval u profesorů Kastnera, Kloučka a Drahoňovského. Od 1923 pracoval pro Josipa Plečnika při výzdobě Pražského hradu. Vytvořil zde sochu Krista Krále, v presbyteriu jsou sv. Petr a sv. Pavel. V kostelní lodi se pak nacházejí jeho sochy sv. Anežky České, sv. Jana Nepomuckého, sv. Antonína, sv. Josefa, sv. Ludmily a sv. Vojtěcha. Později pak přibyly i sochy sv. Prokopa a sv. Víta.

Interiér kostela Krista Krále ve Vysočanech

Malby jsou dílem Zikmunda Rudla, který je autorem mimo jiné i freskové výzdoby ve Valdštejnské kapli v chrámu sv. Víta na Hradčanech. Pro kostel Krista Krále vytvořil Křížovou cestu a obrazy sv. Václava a Panny Marie. V kostele se nachází též unikátní keramický betlém.

V roce 2003 byl vysočanský kostel zařazen mezi kulturní památky, vsoučasné době zde byly dokončeny náročné opravy. Zub času nahlodal obvodové zdi, které až do výšky jednoho metru prosakovaly vlhkostí. Původní elektroinstalace byla z roku 1930. Také bombardování na sklonku II. světové války poznamenalo stav kostela. V duchu funkcionalistického slohu byla osazena i nová stylová okna. Opravu svatyně financoval Magistrát hl. města Prahy a radnice Prahy 9. Kostel je je zařazen do jihovýchodní naučné stezky této části Prahy.

Foto na titulní straně:
Kostel Krista Krále mezi činžáky

Ježíš Kristus Král

Pane, smiluj se. *Pane, smiluj se.*
Kriste, smiluj se. *Kriste, smiluj se.*
Pane, smiluj se. *Pane, smiluj se.*

Bože, náš nebeský Otče, *smiluj se nad námi.*
Bože Synu, Vykupiteli světa,
Bože Duchu Svatý,
Bože v Trojici jediný,

Kriste, Králi všeho tvorstva, *smiluj se nad námi.*
Kriste, Králi národů,
Kriste, Králi králů,
Kriste, Králi nebe i země,
Kriste, Králi nad životem i smrtí,
Kriste, Králi pokoje a svaté radosti,
Kriste, Králi plný dobroty a lásky,
Kriste, Králi plný laskavosti a trpělivosti,
Kriste, Králi plný mírnosti a pokory,
Kriste, Králi plný pravdy a spravedlnosti,
Kriste, Králi plný velebnosti a vznešenosti,
Kriste, Králi věčné slávy,

Kriste, Králi, jehož příchod oznamovali proroci,
Kriste, Králi, jehož narození zvěstovali andělé,
Kriste, Králi, jemuž se klaněli pastýři a mudrci,
Kriste, Králi, jenž jsi zázračnou mocí
uzdravoval nemocné a křísil mrtvé,
Kriste, Králi, jehož velikost naplňuje svět údivem,
Kriste, Králi, jenž vítězíš nad nepřáteli
a nad mocnostmi temnoty,

Kriste, Králi, jenž jsi byl svým národem zavržen,
Kriste, Králi, jehož hlava nesla trnovou korunu,
Kriste, Králi, jenž z kříže vládneš dušlm,
Kriste, Králi, jenž sedíš po pravici Boží,
Kriste, Králi, jehož království je bez konce,
Kriste, Králi Církve Tebou založené,
Kriste, Králi všech lidí dobré vůle,

Kriste, Králi mocný,
Kriste, Králi vítězný,
Kriste, Králi moudrý,
Kriste, Králi spravedlivý,
Kriste, Králi milosrdný,
Kriste, Králi láskyhodný,
Kriste, Králi velkodušný,
Kriste, Králi všech věků,

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, *smiluj se nad námi.*
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, *smiluj se nad námi.*
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, *smiluj se nad námi.*

Modleme se:
Všemohoucí, věčný Bože, tys dal svému milovanému Synu všechnu moc na nebi i na zemi, aby byl Králem všeho tvorstva; dej, ať celý svět, vysvobozený Kristem z otroctví hříchu, poznává tvou slávu, věrně ti slouží a ustavičně tě chválí. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.

Kristus Král na hlavním oltáři kostela ve Vysočanech

Modlitba ke Kristu Králi

Pane Ježíši Kriste,

uznávám Tě za Krále světa. Všechno, co bylo stvořeno - pro Tebe je stvořeno. Jednej tedy se mnou podle svého práva. Obnovuji svůj křestní slib: Odříkám se zlého ducha, i všech skutků jeho i vší pýchy jeho. Slibuji, že budu žíti jako řádný křesťan. Zvláště se zavazuji, že vše vynaložím, aby zvítězila práva Boží a Tvé svaté Církve. Božské Srdce Ježíšovo, obětuji Ti své nepatrné skutky, aby všechna srdce uznala Tvé svaté království a aby zavládl Tvůj pokoj na celém světě.

Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

Slavnost Krista Krále - 22.listopadu 2015

1. ČTENÍ - Dan 7, 13-14

Čtení z knihy proroka Daniela.

Díval jsem se v nočním vidění, a hle - s nebeskými oblaky přicházel někdo jako syn člověka, došel až k starci velikého věku, přivedli ho k němu. Byla mu dána moc, sláva a království a sloužily mu všechny národy, kmeny i jazyky: jeho moc je moc věčná, a ta nepřestane, jeho království nebude zničeno.

2. ČTENÍ - Zj 1, 5-8

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Ježiš Kristus je svědek hodný víry, prvorozený z mrtvých a vládce nad pozemskými králi. Tomu, který nás miluje, který nás svou krví zbavil našich hříchů a udělal z nás královský národ a kněze Boha, svého Otce, tomu buď sláva a vláda na věčné věky! Amen. Hle, přichází v oblacích! Každé oko ho uvidí, i ti, kdo ho probodli, a budou pro něj naříkat všechna pokolení na zemi. Ano, amen. Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Vševládný.

EVANGELIUM - Jan 18, 33b-37

Slova svatého evangelia podle Jana.

Pilát řekl Ježišovi: „Ty jsi židovský král?“ Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám ze sebe, anebo ti to řekli o mně jiní?“ Pilát odpověděl: „Copak jsem já žid? Tvůj národ, to je velekněží, mi tě vydali. Čeho ses dopustil?“ Ježíš na to řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud.“ Pilát se ho zeptal: „Ty jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

1.neděle adventní - 29.listopadu 2015

1. ČTENÍ - Jer 33, 14-16

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Hle, blíží se dni - praví Hospodin - kdy splním sliby, které jsem dal o Izraelovu a o Judovu domu. V ty dny, za toho času vzbudím Davidovi zákonitý výhonek, který bude uskutečňovat právo a spravedlnost na zemi. Za těch dnů dojde Juda spásy a Jeruzalém bude bydlet v bezpečí. To je jméno, kterým ho budou nazývat: „Hospodin je naše spravedlnost.“

2. ČTENÍ - 1 Sol 3,12 - 4,2

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Ať ve vás Pán rozhojňuje stále víc a více lásku jednoho k druhému i ke všem lidem, jako ji i my máme k vám. Ať posilní vaše srdce, abyste byli bezúhonní a svatí před Bohem, naším Otcem, až přijde náš Pán Ježíš se všemi svými svatými. Nakonec pak vás, bratři, prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši: jak jste se od nás naučili, že máte žít, abyste se líbili Bohu, a jak i žijete, tak ať v tom vynikáte ještě více. Víte přece, které příkazy jsme vám dali z moci Pána Ježíše.

EVANGELIUM - Lk 21,25-28.34-36

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Budou znamení na slunci, na měsíci i na hvězdách, na zemi úzkost národů, bezradných nad hukotem a příbojem moře; lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přijde na celý svět, neboť hvězdný svět se zachvěje. A tehdy lidé uvidí Syna člověka přicházet v oblaku s velikou mocí a slávou. Až to začne, vzpřimte se a zdvihněte hlavu, protože se blíží vaše vykoupení. Dejte si pozor, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a pozemskými starostmi, aby vás den soudu nezastihl znenadání; přijde totiž jako léčka na všechny, kdo přebývají na celé zemi. Proto bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka.“

Slavnost Panny Marie, počaté bez poskvrny prvotního hříchu 8.prosince 2015

1.ČTENÍ - Gen 3, 9-15.20

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Když Adam pojedl ze stromu, zavolal na něj Hospodin Bůh a řekl mu: „Kde jsi?“ On odpověděl: „Slyšel jsem tvůj hlas v zahradě a bál jsem se, že jsem nahý, a proto jsem se skryl.“ Bůh řekl: „Kdopak ti pověděl, že jsi nahý? Jistě jsi jedl ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst!“ Člověk odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, ta mi dala z toho stromu, a tak jsem jedl.“ Hospodin Bůh se zeptal ženy: „Cos to udělala?“ Žena odpověděla: „Had mě svedl, a tak jsem jedla.“ Tu řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protože jsi to udělal, buď zlořečený mezi všemi krotkými i divokými zvířaty. Budeš se plazit po břichu a žrát prach po všechny dny svého života. Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Její potomstvo ti rozdrtí hlavu, zatímco ty budeš lapat po jeho patě.“ Člověk dal své ženě jméno Eva, neboť se stala matkou všech živých.

2. ČTENÍ - Ef 1, 3-6.11-12

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Buď pochválen Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, on nás zahrnul z nebe rozmanitými duchovními dary, protože jsme

spojeni s Kristem. Vždyť v něm si nás vyvolil ještě před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce; ze svého svobodného rozhodnutí nás předurčil, abychom byli přijati za jeho děti skrze Ježíše Krista. To proto, aby se vzdávala chvála jeho vznešené dobrotivosti, neboť skrze ni nás obdařil milostí ve svém milovaném Synu. A skrze něho jsme se stali Božím majetkem, jak jsme k tomu byli předem určeni úradkem toho, který vše působí podle rozhodnutí své vůle. Tak máme sloužit k tomu, aby se šířila chvála o jeho božské velebnosti, my, kteří jsme už dříve kladli své naděje do Mesiáše.

EVANGELIUM - Lk 1,26-38

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: „Buď zdráva, milostiplná! Pán s tebou!“ Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce.“ Maria řekla andělovi: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám.“ Anděl jí odpověděl: „Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného.“ Maria řekla: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova.“ A anděl od ní odešel.

2.neděle adventní - 6.prosince 2015

1. ČTENÍ - Bar 5, 1-9

Čtení z knihy proroka Barucha.

Svlékni ze sebe, Jeruzaléme, roucho své žalosti a soužení a oblékni se v ozdobu věčné slávy, kterou ti dává Bůh. Přioděj se rouchem spravedlnosti od Boha a vstav si na hlavu korunu slávy Věčného. Každému, kdo je pod nebem, ukáže Bůh tvůj jas. Neboť navěky ti bude dáno jméno od Boha „Pokoj spravedlnosti“ a „Vznešenost bázně Boží“. Vzchop se, Jeruzaléme, a postav se na výšině, pohleď na východ a podívej se na své děti, které se shromáždily na rozkaz Svatého od východu slunce až na západ. Jak se radují z toho, že Bůh na ně pamatoval! Neboť vyšly z tebe pěšky, vedeny od nepřátel, ale Bůh je přivede k tobě, nesené se slávou jako na královském trůnu. Bůh totiž rozkázal snížit každou vysokou horu, odvěké pahorky, a vyplnit údolí na rovnou zemi, aby Izrael kráčel bezpečně k Boží slávě. Také lesy a každý vonný strom zastíní Izraele na Boží rozkaz. Ano, Bůh přivede Izraele, který se bude radovat ve světle jeho velebnosti, s milosrdenstvím a se spravedlností, která z něho vyprýští.

2. ČTENÍ - Flp 1, 4-6. 8-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! Ve všech svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny. Vždyť od prvního dne až do této chvíle mi pomáháte v rozšiřování evangelia. Jsem totiž přesvědčen, že ten, který ve vás toto dobré dílo začal, přivede ho ke konci ke dni Krista Ježíše. Ano, Bůh je mi svědkem, jak po vás po všech toužím láskou Krista Ježíše. A za to se modlím: ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší, čistotou jen zářili a byli bez hříchu pro onen den Kristův, s plnou mírou dobrých skutků, vykonaných ve spojení s Ježíšem Kristem, k Boží chvále a slávě.

EVANGELIUM - Lk 3, 1-6

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Poncius Pilát byl místodržitelem v Judsku, Herodes údělným knížetem v Galileji, jeho bratr Filip údělným knížetem v Iturei a v Trachonitidě, Lysaniáš údělným knížetem v Abiléně, za velekněží Annáše a Kaifáše, uslyšel na poušti Boží slovo Jan, syn Zachariášův. Šel do celého okolí Jordánu a hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. Tak je psáno v knize řečí proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky! Každé údolí ať je zasypáno, každá hora a každý pahorek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí! A každý člověk uzří Boží spásu.“

3.neděle adventní - 13.prosince 2015

1. ČTENÍ - Sof 3, 14-18a

Čtení z knihy proroka Sofoniáše.

Jásej, siónská dcero, zaplesej, Izraeli, raduj se a vesel celým srdcem, jeruzalémská dcero! Zrušil Hospodin tvůj trest, odstranil tvé nepřátele, uprostřed tebe je Hospodin králem Izraele, zla se už neboj! V onen den bude řečeno Jeruzalému: Neboj se, Sióne, ať neochabují tvé ruce! Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe, hrdina, vítěz; nad tebou bude plesat v radosti, obnovil k tobě svou lásku, s veselím nad tebou zajásá jako za dnů shromáždění.

2. ČTENÍ - Flp 4, 4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Filipanům.

Bratři! Radujte se stále v Pánu, opakuji: Radujte se! Vaše ušlechtilost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. O nic nemějte starost! Ale ve všem předkládejte Bohu své potřeby v modlitbě a prosbě s děkováním. Pak Boží pokoj, který převyšuje všechno pomyšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.

EVANGELIUM - Lk 3, 10-18

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lidé se ptali Jana Křtitele: „Co máme dělat?“ Odpovídal jim: „Kdo má dvoje šaty, ať se rozdělí s tím, kdo nemá žádné. A kdo má něco k jídlu, ať jedná stejně.“ Přišli také celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se ho: „Mistře, co máme dělat?“ On jim odpověděl: „Nevybírejte víc, než je stanoveno.“ I vojáci se ho ptali: „A co máme dělat my?“ Odpověděl jim: „Na nikom se nedopouštějte násilí, nikoho nevydírejte, buďte spokojeni se svým žoldem.“ Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánků. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. V ruce má lopatu, aby pročistil obilí na svém mlátě a pšenici uložil na sýpce; plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.“ Dával lidu ještě mnoho jiných napomenutí a hlásal mu radostnou zvěst.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 31. října 2015

Politické události

Ochrana hranic EU se musí posílit, shodli se představitelé Visegrádu a Chorvatska

Lídři visegrádské čtyřky a Chorvatska se shodli na nutnosti ochrany vnějších hranic Evropské unie. "Evropská unie (v tom) prokázala nulovou schopnost," citovala Česká televize prezidenta Miloše Zemana po summitu v maďarském městě Balatonfüred. Diskutovalo se také o záchytných táborech pro uprchlíky na území Turecka či o klimatických změnách a energetické bezpečnosti.

Dvoudenního summitu na břehu Balatonu se 8. a 9. října mimo hlav států visegrádské čtyřky - Miloše Zemana, Andreje Kisky (Slovensko), Andrzeje Dudy (Polsko) a Jánose Adera (Maďarsko) - zúčastnila i chorvatská prezidentka Kolinda Grabarová Kitarovićová. Právě její země se potýká po vybudování plotu na maďarsko-srbské hranici s náporem běženců, kteří tudy míří do západní Evropy. Dočasná bariéra vyrůstá také na hranici mezi Chorvatskem a Maďarskem. Ader a Kitarovićová se ale shodují na tom, že migrační krize není problémem pouze jejich zemí. Situace by se podle nich měla řešit nejen na unijní úrovni, ale i v domovinách uprchlíků. Jednotný názor našli lídři všech pěti zemí v otázce vzniku záchytných táborů pro uprchlíky v Turecku, přes jehož území se značná část běženců dostává do Evropy.

"Záchytné tábory musíme vytvořit na okraji těch zemí, kde je krize. A Evropská unie musí pro ně zajistit více zdrojů, aby lidé v táborech měli nejenom potraviny, ale i odpovídající zdravotní péči a možnost vzdělávání," citoval Adera Český rozhlas.

"Důležité je, že si prezidenti vyměnili názory na otázku migrační krize. Není tajemství, že například prezident Slovenské republiky má odlišný názor, ale to patří k diskusi," řekl mluvčí českého prezidenta Jiří Ovčáček. Zatímco Zeman se k přerozdělování uprchlíků na základě kvót staví negativně, jeho slovenský protějšek Kiska vyzývá východní země EU k větší solidaritě.

Diskutovalo se také o klimatických změnách. Lídři zemí chtěli sjednotit svá stanoviska před zahájením Světové klimatické konference v Paříži na konci listopadu.

Lidé bubnovali proti nezájmu a mlčení

Happening s neobvyklým názvem Bubnování pro Bubny rozezvučel 16. října ulice Prahy 7 u nádraží Praha-Bubny hlasy stovek bubínků. Akce připomněla výročí prvního židovského transportu z roku 1941 a přilákala stovky diváků. Zúčastnilo se jí i několik pamětníků.

Událost uspořádala organizace Památník Šoa, která má nádraží Bubny v pronájmu. Přestože měl happening začínat až v pět hodin odpoledne, lidé se v hojném počtu scházeli s půlhodinovým předstihem. Ti, kteří přispěli památníku do online sbírky, na místě obdrželi bubínky, vyrobené dětmi.

Na středně velkém pódiu vystoupil během odpoledne bubenický orchestr Miloše Vacíka Tam Tam Batucada, který jednoduchými rytmy rozbubnoval přítomné, a bubeníci David Koller, Alan Vitouš a jiní. Dalším bodem programu byly literární recitace související s holocaustem v podání známých osobností, například herců Barbory Hrzánové a Václava Vydry. V prostorách čekárny mohli návštěvníci vidět výstavu rodinných alb židovských rodin a nahlédnout do jejich života.

O den dříve se na české ambasádě ve Washingtonu konala vzpomínková akce stejného rázu. I tam lidé bubnovali na památku židovských transportů. Jako čestní hosté se zúčastnili Madeleine Albrightová, bývalá ministryně zahraničí USA, český velvyslanec Petr Gandalovič, zástupce velvyslanectví Izraele Ilan Sztulman a další.

Vlaky s židovskými občany byly vypravovány od roku 1941 až do konce války a směřovaly do Terezína a jiných koncentračních táborů. Hlubší význam Bubnování pro Bubny vysvětluje Barbora Pangrácová, organizátorka akce: „Bubnujeme, protože se snažíme zaplašit ticho. Chceme upozornit na to, že by se nemělo mlčet, když se děje něco špatného."

Výstava v Národním muzeu připomíná jubileum Akademie věd

Národní muzeum společně s Akademií věd České republiky otevřely 15. října v Praze výstavu Věda – národ – dějiny, jež má připomenout 125. výročí založení České akademie věd a umění v roce 1890.

Čtvrteční vernisáží zahájil expozici ředitel Národního muzea Michal Lukeš: „Můžeme říci, že uspořádáním této výstavy se Akademie věd opět vrací do Národního muzea. Vztahy obou institucí však nejsou pouze historické, i v současnosti je spojuje bohatá spolupráce. Jsem proto velice rád, že i muzeum může blahopřát Akademii věd k jejímu významnému jubileu."

Návštěvníci uvidí jak řadu historických exponátů – například velmi vzácné ukázky korespondence Jana Ámose Komenského, partituru Symfonie č. 8 Antonína Dvořáka nebo Nobelovu cenu udělenou Jaroslavu Heyrovskému – tak i unikátní 3D animaci pravěkých lidí.

Výstava představuje hlavní a nejzajímavější úspěchy. Připomíná významné osobnosti z řad badatelů a také střetávání a potýkání se vědců s politikou a veřejností. Zvlášť pak upozorňuje na skutečnost, že akademiky byli oba čeští nobelisté – Jaroslav Seifert a již zmíněný Heyrovský. Vedle zajímavé a bohaté historie samotné AV prezentuje expozice také současné výsledky jejích humanitních ústavů.

Návštěvníky čeká rovněž výstava Grammatyka Czeska, která poprvé představuje soubor nejdůležitějších starých tisků gramatik v jejich knižní i digitální podobě. Je zde možnost nahlédnout také do tří význačných biblí – Melantrichovy, Kralické a Svatováclavské. Obě výstavy budou k vidění v Nové budově Národního muzea až do 10. ledna 2016.

Ze Slovenska

Jde i o srdce a charakter Slovenska, řekl Kiska o uprchlících a kritizoval vládu

Slovenský prezident Andrej Kiska vystoupil 7. října v parlamentu, aby vyzval k pomoci uprchlíkům. Reagoval tak na rozhodnutí vlády žalovat Evropskou unii kvůli schválení povinných kvót. Zdůraznil lidské hodnoty a nutnost sounáležitosti zemí EU.

"Jde i o srdce a charakter Slovenska," řekl Kiska a dodal, že na rozdíl od Rakouska, Maďarska a Německa totiž Slovensko ještě žádnou zásadní zkouškou neprošlo. Přitom dle jeho slov kapacitu pomoci má. Je však nutné občanům rozhodnutí o přijetí imigrantů vysvětlit, ne v nich vzbuzovat strach. Podle posledního průzkumu veřejného mínění je proti přijetí běženců 62 procent Slováků.

"Za výrazem kvóty zůstaly živé lidské bytosti," prohlásil prezident v projevu, který zveřejnil na svém facebookovém profilu. Následně také hovořil o nezbytnosti rozlišit uprchlíky na ty, kteří míří za finančním blahobytem, a na ty, kteří utíkají před válkou. Zároveň ubezpečil, že by se přijetím několika stovek nebo tisíců uprchlíků ráz státu nezměnil.

S tím nesouhlasí slovenská vláda v čele s premiérem Robertem Ficem. Ta původně plánovala, že přijme dvě stě křesťanských uprchlíků. Podle kvót by jich bylo 802 z celkových 120 tisíc, navíc různého náboženského vyznání. Podle vlády je plná integrace takových imigrantů problematická a kabinet už dříve upozorňoval, jaké potíže jsou i se začleňováním Romů.

Kvóty navíc podle ní nemají v praxi šanci na úspěch. Proti jejich přijetí hlasovaly také Česko, Maďarsko a Rumunsko, Bratislava se jako jediná následně rozhodla pro žalobu.

Přestože s tím Kiska nesouhlasí, ani on netvrdí, že by kvóty byly řešením. "Jedná se ale o jasný signál, že chceme a jsme schopni konat solidárně, společně," vysvětlil. "Domácí zájmy by neměly přehlušit skutečné zájmy Evropské unie." Mimo jiné také proto, že za několik měsíců bude Slovensko předsedat Radě EU. Do té doby je podle něj třeba smazat nepříznivý dojem státu a také pomoci Slovákům porozumět zahraniční politice.

Ekonomika

Nezaměstnanost je na šestiletém minimu, v září klesla na šest procent

Nezaměstnanost v České republice nadále klesá. Zatímco v srpnu se nacházela na 6,2 procenta, data za září ukazují rovných šest procent, což je nejnižší číslo od března 2009 a o 1,3 procenta méně než před rokem. Práci nemá 441 892 lidí. Zároveň roste počet volných pracovních míst, který dosáhl rekordní úrovně od prosince 2008. Ve čtvrtek 8. října tyto informace zveřejnil Úřad práce v tiskové zprávě.

"Česká ekonomika nadále roste, což dokazuje i rekordní počet volných pracovních míst. V uplynulém měsíci jich opět přibylo," uvedla zastupující generální ředitelka Úřadu práce Kateřina Sadílková. Zaměstnavatelé jich v září nabízeli celkem 108 573, na jedno místo tedy připadají čtyři uchazeči. Podle Sadílkové k tomu kromě ekonomického růstu přispěla také aktivní politika zaměstnanosti Úřadu práce. "V nadcházejících měsících by mohla nezaměstnanost stagnovat nebo, s postupným utlumováním sezonních prací a ukončováním pracovních poměrů na dobu určitou, mírně vzrůst," dodala.

Podle dat Eurostatu, vztahujících se k srpnu letošního roku, se Česká republika může pochlubit druhým nejnižším podílem nezaměstnaných v EU. V žebříčku ji předstihuje pouze Německo. "V případě mužů je nezaměstnanost v Česku dokonce nejnižší v celé Unii," uvedl pro iDnes.cz hlavní ekonom společnosti Deloitte David Marek.

Na nejvyšší úrovni zůstává míra nezaměstnanosti v Ústeckém kraji (9,1 procenta), na opačném konci statistiky se nachází kraj Jihočeský se 4,3 procenta lidí bez práce. Téměř třetinu nezaměstnaných tvoří uchazeči starší 50 let. Největší poptávka je již tradičně po technických profesích, mimo jiné svářečích, zámečnících nebo elektrikářích.

Plzeňský Prazdroj přivítal na letošním Pilsner Festu přes 50 tisíc lidí

Brány Plzeňského Prazdroje se 2. a 3. října znovu otevřely, tentokrát při příležitosti oslav 173 let od uvaření první várky světlého spodně kvašeného ležáku Pilsner Urquell. Tradiční akci s podporou projektu Plzeň 2015 s názvem Pilsner Fest letos navštívilo více než 50 tisíc lidí a v místě oslav bylo vytočeno přes 54 tisíc litrů zlatavého moku. Plzeňský Prazdroj je podle svých oficiálních internetových stránek největším exportérem piva v Čechách. Jeho prodej v kalendářním roce 2014 činil přes 10 milionů hektolitrů a zahrnuje také známé značky, jako jsou Velkopopovický Kozel, Frisco, Kingswood a další. Firma je členem společnosti SABMiller plc. a vyváží své produkty do více než 50 zemí po celém světě.

Oslavy doprovázel i bohatý hudební program. Na pódiích v areálu pivovaru a na náměstí Republiky vystoupili například zpěvák Xindl X nebo skupiny No name, Monkey Business a Divokej Bill. „Je to tu skvělé, chodíme sem hlavně kvůli kapelám. Jen lidí by tu mohlo být méně," komentuje své dojmy z festivalu studentka maturitního ročníku místního gymnázia.

Součástí oslav je tradičně i slavnostní přípitek místním pivem, které bylo v plechovkách zdarma k dostání od organizátorů akce. Návštěvníci pozvedli své pomyslné číše přesně v 18:42, což symbolicky znázorňovalo rok, kdy byla první várka celosvětově známého piva uvařena.

Jako doprovodný program pořadatelé připravili i několik stánků s ukázkou řemeslných prací spjatých s pivovarem a netradiční rozšířené prohlídky. Řidiči si zde mohli v rámci prevence dopravních nehod dýchnout do měřicího zařízení, aby si ověřili hodnotu alkoholu v krvi.

Limity na těžbu hnědého uhlí na Bílině budou prolomeny, rozhodla vláda

Vláda schválila na jednání v Ústí nad Labem návrh ministra životního prostředí Richarda Brabce (ANO) o prolomení limitů v dole Bílina. Vlastníkem tohoto dolu je polostátní společnost ČEZ. Díky tomu stát bude schopen zajistit, aby většina vytěžené-

ho uhlí skončila v tepelných elektrárnách. V současnosti tvoří hnědé uhlí v České republice podle informací Energetického regulačního úřadu zhruba 60 % vyrobené energie.

Na základě tohoto rozhodnutí by těžba mohla trvat až do roku 2055, na rozdíl od původních limitů z roku 1991, kdy se s ní počítalo jen do roku 2030. Celkově se tak jedná o zhruba 100 mil. tun hnědého uhlí. Jedinou podmínkou však je, že se těžba musí zastavit 500 metrů od rodinných domů.

„Potřebujeme uhlí na Bílině kvůli dvěma věcem. Kvůli teplárnám a kvůli minimálnímu udržení zaměstnanosti," komentoval výsledek jednání pro Český rozhlas ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek (ČSSD). Prolomením limitů vláda slibuje vznik až pěti tisíc nových pracovních míst.

Pro důl ČSA, jehož majitelem je společnost Severní energetická, zůstávají limity prozatím v původní podobě. Těžba zde bude pokračovat do roku 2022. Vláda dokonce rozhodla i o jejím zpomalení. Tento stav však není definitivní, další jednání je v plánu už v roce 2020. Pokud by vláda odhlasovala prolomení limitů i v tomto dole, musely by se zbourat části obcí Horní Jiřetín a Černice. V takovém případě by pak stát mohl čerpat ze zásob až 750 mil. tun uhlí, jejichž vytěžení by trvalo podle odhadů až do roku 2120.

Pondělní jednání vlády provázely také bouřlivé demonstrace. Zastánců těžebních limitů se v Ústí nad Labem sešlo zhruba 150, jejich odpůrců především z řad horníků přišlo přibližně 400.

Kurzovní lístek
30. 10. 2015 (středa)

EUR, 1 .....27.110
Kanada, 1 .....18.802
USA, 1 .....24.803

Kultura

Česká filharmonie zahájila 120. sezonu

Zahajovacím koncertem 1. října vstoupila Česká filharmonie do 120. sezony. Večer byl pod taktovku šéfdirigenta Jiřího Bělohlávka, který stojí v čele orchestru od roku 2012. Výjimečně nevystoupila žádná světoznámá osobnost, žádní sólisté – cílem pořadatelů bylo udělat největšími hvězdami koncertu samotné filharmoniky. Před vyprodanou Dvořákovou síní v Rudolfinu zazněla tři díla českých autorů: Šumařovo dítě Leoše Janáčka, Pohádka Josefa Suka a Slovanské tance Antonína Dvořáka, zakladatele České filharmonie.

Právě Antonín Dvořák dirigoval roku 1896 první koncert hudebního tělesa, které vzniklo jako spolek hráčů orchestru Národního divadla. Tuto událost si filharmonie připomene 4. ledna na koncertě k 120. výročí. Program, který vychází z původní dramaturgie z roku 1896, se skládá výhradně z Dvořákovy tvorby. Zpěvu Biblických písní se ujme Jan Martiník. Orchestr zahraje též Othella a Symfonii č. 9 e moll Z Nového světa.

Mimo výroční koncert je na programu této sezony řada novinek. Současný dirigentský tým se rozroste o Jakuba Hrůšu. Rezidenční umělkyní se stává Magdalena Kožená. Abonentní cyklus Objevy představí čtyři nejnadějnější talenty, kteří i přes svůj nízký věk spolupracují se světovými orchestry. Budou to Rafael Payare z Venezuely, Alexander Shelley z Velké Británie, Lahav Shani z Izraele a Cristian Macelaru, který je původem z Rumunska, ale v současné době žije ve Spojených státech. V dubnu budou diváci moci navštívit Janáčkovu operu Její pastorkyňa, kde se role Kostelničky ujme finská sopranistka Karita Mattila. Tato opera zavítá také do Royal Festival Hall v Londýně.

Ve věku 92 let zemřel herec Lubomír Lipský

V pátek 2. října zemřel na následky prodělaného zápalu plic filmový a divadelní herec Lubomír Lipský. Rodák z Pelhřimova se proslavil především díky roli v seriálu Tři chlapi v chalupě či postavou Cibulky ve filmu Šest medvědů s Cibulkou.

Lubomír Lipský se léčil v pražské Thomayerově nemocnici. O úmrtí informovala jeho rodina, která ho do poslední chvíle navštěvovala.

Lipský se narodil v roce 1923 v Pelhřimově. Jeho otec zde vedl ochotnický soubor Rieger, kde následně Lubomír působil. Spolu se svým bratrem zde rovněž založil ochotnické Dramatické studio mladých. Účinkoval mimo jiné například v Divadle satiry, jehož byl zároveň i zakladatelem, dále pak v Divadle ABC nebo v Městských divadlech pražských. Mezi jeho nejznámější filmové role patřila například legendární postava dědy Potůčka v seriálu Tři chlapi v chalupě, postava cirkusového klauna Cibulky ve filmu Šest medvědů s Cibulkou, nezapomenutelná je také jeho role dědečka ve filmu Saturnin. Na divadelní scéně zazářil v představení Charleyova teta. Několik rolí ztvárnil také v pohádkách, například v pohádce Byl jednou jeden král, Císařův pekař nebo Ať žijí duchové. V posledních letech si zahrál v seriálu Hraběnky či ve filmové komedii Bobule. V divadle se naposledy objevil v inscenaci Pan Kaplan má třídu rád.

Za svůj umělecký přínos získal několik ocenění – roku 1997 cenu Thálie za roli Billyho Kippa v muzikálu Sny z Nového Yorku a v roce 2006 dostal Thálii za celoživotní herecké mistrovství. V roce 2013 byl z rukou prezidenta Miloše Zemana oceněn medailí Za zásluhy.

Hudební anketa Český slavík slaví jubileum, odehraje se již popadesáté

Hlasování v anketě Český slavík Mattoni 2015 už začalo a lidé mohou až do půlnoci 22. listopadu pomocí SMS či internetu podporovat své favority. Vše vyvrcholí v sobotu 28. listopadu, kdy se Státní opera v Praze zaplní umělci, kteří si na slavnostní vyhlášení přijdou vyslechnout konečné výsledky. Kromě tradičních kategorií Zpěvák, Zpěvačka a Hudební skupina se budou udílet ceny v kategoriích Absolutní slavík, Objev roku, Mattoni hvězda internetu, Slavíci bez hranic (pro nejoblíbenějšího slovenského interpreta v ČR), Nejoblíbenější píseň posluchačů Rádia Impuls a Nejstreamovanější česká skladba na internetu.

Když se v roce 1962 konal první ročník této ankety, nikdo nemohl očekávat, že se soutěž udrží až do dnešních dní. Stejně tak nikdo nemohl čekat, že jedno jméno se na stupínku vítězů bude objevovat častěji než jména jiná. Často to, alespoň podle svých slov, nečekal ani samotný aktér. Řeč je o Karlu Gottovi, který za předpokladu, že vyhraje, dostane do sbírky jubilejní 40. cenu.

Přežilo sto let na Václavském náměstí. Divadlo Rokoko slaví jubileum, vydává knihu

Několik desítek návštěvníků zavítalo v úterý 20. října do Paláce knih Luxor na Václavském náměstí. Nejen fanoušci Divadla Rokoko se přišli podívat na slavnostní křest knihy, kterou si jubilant nadělil ke svým stým narozeninám. Patronkou se stala zpěvačka Marta Kubišová.

Unikátní publikace nese název 100 let Divadla Rokoko a mapuje jednotlivé éry v jeho historii. Kolektiv autorů z řad divadelních teoretiků rozplétá osudy scény od prosince 1915, kdy začal fungovat Kabaret Rokoko pod vedením písničkáře a dramatika Karla Hašlera, až do současnosti. Za zmínku stojí působení Vlasty Buriana, dočasné úto-čiště na půdě divadla našli také Jiří Voskovec a Jan Werich.

Na jeho prknech se vystřídala také celá řada hudebních hvězd, mimo jiné Waldemar Matuška, Eva Pilarová nebo Golden Kids, jejichž členkou byla vedle Václava Neckáře a Heleny Vondráčkové právě Marta Kubišová. „Sto let, takových velikánů. Připadám si nepatřičně," neskrývala rozpaky Kubišová ze své role patronky, přestože byla součástí jedné z nevýznamnějších kapitol historie Rokoka. Zpěvačka popřála knize i divadlu úspěch.

Vzpomínkovou knihu doplňují dobové fotografie, z velké části dosud nezveřejněné. Snímky jsou i s těmi, které se do svazku nevešly, k vidění na putovní výstavě, která je do 30. října přístupná v Galerii Vinohradská. Pak se přesune do Galerie 1 a svou cestu završí v prosinci přímo v pasáži Rokoko.

Vydáním publikace a výstavou však oslavy nekončí. Městská divadla pražská, pod něž Divadlo Rokoko společně s Divadlem ABC spadá, totiž přichystala na letošní rok bohatý program. Již od ledna mohou diváci soutěžit o lístky na představení. Vše vyvrcholí 12. prosince slavnostním večerem s titulem 100 let ve 100 minutách, na kterém vystoupí tváře Rokoka současného i minulého. Navíc během stávající sezony obohatí repertoár šest premiér.

Divadlo Rokoko sídlí od svých počátků na Václavském náměstí, od roku 2006 působí pod vedením uměleckého šéfa Petra Svojtky. Zaměřuje se na činoherní zpracování děl české i světové literatury. Mimo to pořádá různorodé pravidelné akce, například Představení pro nezadané nebo setkání s herci a tvůrci. Podle tiskové mluvčí Terezy Kochové se tak snaží přiblížit se mladé generaci.

Sport

Fotbalisté senzačně zvítězili v Nizozemsku a postupují na Euro z prvního místa

Čeští fotbalisté v kvalifikaci o Euro 2016 vyhráli svoji skupinu. Po skvělém výkonu porazili v úterý 13. října Nizozemce na jejich hřišti 3:2, což se jim podařilo poprvé od roku 1966, a díky tomu přeskočili Island na prvním místě tabulky. Při losování mistrovství Evropy tak mají šanci být ve druhém výkonnostním koši s nadějí na lehčí los. Euforie z cenného triumfu tak upozadila domácí prohru s Tureckem 0:2.

"Pokud se bavíme o kvalifikaci, pak jsme jasnou tvář ukázali. Kromě jednoho zápasu jsme pokaždé skórovali. Dali jsme nejvíc gólů ve skupině, což jasně charakterizuje způsob hry, kterým se chceme prezentovat. Chtěli bychom pokračovat v tom, co jsme v Amsterdamu předvedli," uvedl reprezentační trenér Pavel Vrba pro iDnes.cz.

Přitom do zápasu s Nizozemskem nevstoupil jeho tým nejlépe a nejprve odrážel tlak soupeře, ale po krásné akci ve 24. minutě se dostal do vedení. Na Kadeřábkův gól navíc navázal Šural a český výběr se nesložil ani po vyloučení stopera Suchého. Naopak jeho náskok se ještě zvýšil po vlastním gólu van Persieho.

"Před všemi hráči smekám a myslím, že jsme ten zápas odehráli velice dobře," chválil Vrba v České televizi, byť domácí v hektickém závěru dotahovali a ve snaze udržet naději na postup snížili na 2:3.

Díky úterní výhře dali čeští fotbalisté zapomenout na sobotní zápas, kde na Letné už jako jistý účastník Eura podali proti Turecku rozpačitý výkon a prohráli 0:2. Po opatrném prvním poločase se Turci dostali do vedení v 62. minutě, kdy proměnil pokutový kop Inan. "Jsem z toho smutný. Myslím si, že to penalta nebyla. Rozhodčích je tam pět, mají to vidět," popisoval obránce Filip Novák pro Českou televizi. Další gól přidal ještě v 79. minutě Calhanoglu.

Společně s Českem postupují na mistrovství Evropy z jeho skupiny také druhý Island a nakonec i Turecko. Na šampionát se poprvé v historii probojovalo také Slovensko. Čechům teď patří 12. příčka pro losování základních skupin, což je prozatím řadí do druhého výkonnostního koše. Do pořadí mohou promluvit ještě týmy, které budou hrát v listopadu baráž. Jasno tak bude až 12. prosince, kdy se v Paříži vylosují základní skupiny. Euro 2016 začíná ve Francii 10. června.

NHL odstartovala i s českými hokejisty: Jágr s Plekancem na úvod zazářili

Nestárnoucí legenda Jaromír Jágr hned v prvním zápase nového ročníku zámořské hokejové soutěže NHL oslnil diváky, když vstřelil dvě branky. Pozadu nezůstali ani další Češi - David Pastrňák, David Krejčí nebo Tomáš Plekanec, který v úvodních třech zápasech třikrát skóroval, a pomohl tak svými výkony Montrealu k plnému počtu bodů.

Třiačtyřicetiletý Jaromír Jágr odstartoval svou 22. sezonu v NHL ve velkém stylu. Jeho Florida deklasovala Philadelphii 7:1 a kladenský rodák vsítil dvě branky. "Měli jsme výborný start, štěstí na některé odrazy, byla tam i jedna chyba gólmana," hodnotil Jágr průběh zápasu v rozhovoru pro iDnes.cz. Během své zámořské kariéry nastřádal v 1553 zápasech 1805 bodů a na třetího Gordieho Howea jich ztrácí pouze 45. Pokud tuto metu zdolá, zařadí se do trojice nejlepší hráčů historie NHL.

David Pastrňák, jedna z největších nadějí českého hokeje, navázal tam, kde v minulé sezoně skončil. V dresu Bostonu se s Davidem Krejčím starají o většinu gólových akcí. Právě Krejčí je s pěti body ve třech zápasech lídrem týmové produktivity a celkově čtvrtý v kanadském bodování NHL. Ani to však nestačí, protože Boston je zatím bez bodu.

V letošní sezoně figuruje na soupiskách klubů NHL 31 českých hokejistů, což potvrzuje, že se jich do kanadskoamerické soutěže dostává každým rokem méně a méně.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Papež prohlásil rodiče sv. Terezie z Lisieux Louise a Zélie Martinovi za svaté

„V křesťanském společenství se autorita projevuje službou," řekl papež František v neděli 18. října 2015 na Svatopetrském náměstí. Během mše svaté prohlásil za svaté dva muže a dvě ženy, mezi nimi i Louise a Zélie Martinovi, rodiče sv. Terezie z Lisieux. Vůbec poprvé v dějinách tak byl společně svatořečen manželský pár, který neprošel mučednickou smrtí.

V homilii se František zamýšlel nad biblickými texty, které popisují postavu trpícího Božího služebníka. Ten podle papeže nesestavil velké projekty ani nepronesl slavné řeči. Naopak byl všemi opovrhovaný, avšak skrze tiché plnění Boží vůle a díky svému utrpení se stal požehnáním pro ostatní.

I Ježíš se stal spásou pro všechny lidi skrze svůj život a smrt, které prožíval jako službu ostatním: *„Má moc, protože je služebník; má slávu, neboť je schopný se ponížit; má královskou autoritu, protože je ochotný zcela darovat svůj život,"* řekl papež.

Křesťané jsou proto povoláni, aby „změnili mentalitu" a nevyhledávali moc nebo úspěch: *„Pojetí moci podle světských kritérií není kompatibilní s pokornou službou, která by měla charakterizovat autoritu podle Ježíšova učení a příkladu. Ambice a kariérismus není kompatibilní s následováním Krista. Pocty, úspěch, pověst nebo pozemská vítězství nejsou kompatibilní s logikou ukřižovaného Krista,"* uvedl také František.

Ježíšovo utrpení je však kompatibilní se všemi lidskými těžkostmi. *„Jeho slávou nejsou ambice nebo žízeň po moci. Jeho slávou je láska k lidem, přijetí a sdílení jejich slabostí a nabídnutí milosti, která uzdravuje, doprovázení lidí s nekonečnou něhou, doprovázení na jejich obtížné cestě,"* řekl v homilii římský biskup.

Ježíš vykonává kněžství *„milosrdenství, soucitu a sdílení utrpení"*. Všichni křesťané mohou díky svému všeobecnému kněžství, jež přijímají při křtu, přijímat Kristovu lásku a *„stát se jejími kanály, především vůči těm, kdo žijí v bolesti, úzkosti, bez odvahy nebo v osamocení"*.

V závěru mše sv. také vyjádřil papež František znepokojení nad násilím, k němuž dochází ve Svaté zemi. *„Modleme se, aby Bůh posílil ve všech, vládcích i občanech, odvahu postavit se násilí a učinit konkrétní kroky k uvolnění napětí. V současném blízkovýchodním kontextu je více než kdy jindy rozhodující, aby se ve Svaté zemi utvořil mír. Žádá to po nás Bůh a dobro lidstva"* vyzval papež.

Papež oznámil vytvoření nového vatikánského úřadu

Během jednání biskupské synody o rodině oznámil papež František 22. října 2015 vznik nového vatikánského úřadu, který se bude věnovat laikům, rodinám a lidskému životu. *„Rozhodl jsem se ustavit nové dikasterium, které bude mít v kompetenci laiky, rodinu a život a nahradí Papežskou radu pro laiky a Papežskou radu pro rodinu, a k němuž bude připojena Papežská akademie pro život,"* řekl papež biskupům shromážděným na synodě. Jak také uvedl, v nejbližší době bude sestaven dokument zakotvující kompetence nového úřadu.

Papež tímto krokem vyslyšel návrh, který mu představila Rada kardinálů, tedy devět církevních představitelů, již mu pomáhají s reformou římské kurie.

Reforma konstituce *Pastor bonus*, která stanovuje kompetence římské kurie, bude tedy více postupným procesem než jednorázovou událostí. Již v únoru 2014 ustavil papež Ekonomický sekretariát, v červnu letošního roku zase sdružil vatikánská média pro Sekretariát pro komunikaci.

Zemřel kardinál Ján Chryzostom Korec

V sobotu 24.října 2015 o půl druhé odpoledne zemřel ve věku 91 let emeritní nitranský biskup, kardinál Ján Chryzostom Korec SJ. V bývalém Československu byl jednou z hlavních postav boje katolické církve za svobodu a demokracii v tehdejším komunistickém režimu. V době svého tajného biskupského působení vysvětil 120 kněží. Je autorem nejméně šedesáti děl s převážně duchovní tématikou.

Kardinál Korec se narodil v roce 1924 a jako patnáctiletý vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Po rozpuštění řeholních společenství komunistickým režimem v roce 1950 přijal tajně kněžské svěcení a o rok později byl jako sedmadvacetiletý tajně vysvěcen na biskupa. Biskupskou ani kněžskou službu však nesměl vykonávat veřejně. Působil v dělnických profesích až do zatčení a odsouzení za takzvanou vlastizradu v roce 1960. Z vězení se vrátil s podlomeným zdravím roku 1968 a díky rehabilitaci mohl o rok později vycestovat do Říma, kde jej na osobní audienci přijal papež Pavel VI. Po návratu do vlasti mu byl opětovně odňat státní souhlas k výkonu duchovní služby, a proto pokračoval v apoštolátu za výkonu dělnických povolání.

V únoru 1990 jej Jan Pavel II. jmenoval na nitranský biskupský stolec a o rok později mu udělil kardinálský titul. Po odchodu z biskupské služby v roce 2005 žil kardinál Korec v Nitře. Úmrtím kardinála Korce se počet členů kardinálského sboru snížil na 218, z toho 118 má právo volit papeže.

Podle zpráv České biskupské konference a podle zpráv Rádia Vatikán

Národní eucharistický kongres v Brně

Zaplněné náměstí Svobody při hlavní mši svaté Národního eucharistického kongresu v Brně. Bohoslužby se zúčastnilo asi 25 tisíc věřících.

Mší svatou a obnovou věčné smlouvy s Bohem vyvrcholil v sobotu 17. října 2015 vůbec první porevoluční eucharistický kongres v České republice. Bohoslužbu na brněnském náměstí Svobody slavil papežský legát kardinál Paul Josef Cordes společně s českými, moravskými i slovenskými biskupy a šesti stovkami kněží. Přítomni byli také zástupci politického života, odhadem tisícovka ministrantů či akolitů a až 25 tisíc věřících.

U příležitosti události napsal dopis také papež František, který přítomným udělil své požehnání. "*Mým záměrem je povzbudit všechny pastýře i celý věřící lid této země, aby se často a zbožně účastnil na eucharistické oběti, očišťoval svátostí smíření a sytil se touto posvátnou hostinou. Vpravdě je vybízím, aby měli v co největší úctě své kněze, které si Pán vybral za služebníky eucharistie,*" píše papež v dopise adresovaném kardinálu Cordesovi.

"*Společně s vámi jsem velmi prožíval ujařmení církve v minulých desetiletích,*" uvedl v homilii kardinál Cordes, který vzpomenul na to, jak se skupině mladých studentů podařilo v roce 1984 dopravit do Prahy kříž Světových dnů mládeže. S odvoláním na polského papeže sv. Jana Pavla II. také Cordes hovořil o potřebě učit se prožívat mši sv. Také doporučil četbu knihy Benedikta XVI. *O duchu liturgie*, kde jsou vysvětleny různé části slavné mše sv. (Celá homilie je uvedena výše.)

V závěru bohodlužby kardinál Dominik Duka připomněl velehradskou národní pouť za svobodu v roce 1985 a návštěvu Jana Pavla II., který před pětadvaceti lety na Velehrad svobodu symbolicky přivezl. Evropské hodnoty jsou podle pražského arcibiskupa hodnotami Desatera a Ježíšova přikázání lásky. „*Vážený otče kardinále, (...) prosím vás, pozdravujte Svatého otce Františka od nás ode všech a vyřiďte mu, že na něj čekáme na našem Velehradě,*" obrátil se také kardinál Duka na kardinála Cordese.

Po mši sv. následovalo eucharistické procesí na Zelný trh, kde přítomní obnovili věčnou smlouvu s Bohem: „*Dnes před tebou, Pane Ježíši, každý z nás, zde přítomných, sám, za sebe a zástupně v modlitbě za nás všechny v našem národě, chceme obnovit skrze tebe, Ježíši, v tajemství eucharistie novou a věčnou smlouvu s Bohem. Odevzdáváme se tobě a tím tě přijímáme s novou důvěrou a nadějí do našeho života.*"

Eucharistické kongresy se v Církvi konají na různých úrovních – diecézní, národní či celosvětové – od druhé poloviny 19. století. Jejich hlavním tématem je Eucharistie, tedy Tělo a Krev Páně v Nejsvětější svátosti.

Vždy s odstupem několika let se věřící z mnoha zemí světa scházejí na Mezinárodním eucharistickém kongresu. Ten poslední, v pořadí padesátý byl v roce 2012 v Dublinu. Příští je se uskuteční v roce 2016 na Filipínách.

Kázání papežského legáta kardinála Cordese na Národním eucharistickém kongresu

Milí spolubratři v biskupské a kněžské službě,
milí bratři a milé sestry ve víře.

Jak již bylo řečeno, papež František mě poslal jako delegáta na váš eucharistický kongres. Když přijdu do vaší země, vzbudí to ve mně mnoho vzpomínek. Nejen, že jste sousedé východně od Německa, ale já jsem také společně s vámi velmi prožíval ujařmení církve v minulých desetiletích. Takže jsem k vám přijel velmi rád a jsem šťasten, že jsem s vámi.

Především již jednou mne svatořečený papež Jan Pavel II. poslal do Prahy za zesnulým kardinálem Tomáškem. To by byla dlouhá historie, ale my nemáme tolik času kvůli televizi. Mladí se dostali až ke kardinálu Tomáškovi s křížem Svatého roku, který je zde před námi. Jako malé skupině z Tübingenu se jim to podařilo. Kardinál Tomášek byl velmi šťastný za toto znamení společenství s Janem Pavlem II.

1. Považuji za velmi důležité, že tímto Kongresem připomínáte všem katolíkům v České republice hodnotu eucharistické slavnosti. Kongres má velké téma: „Eucharistie – smlouva nová a věčná", a chce znovu uvést do povědomí onen „vrchol působení církve", jak eucharistii označil II. vatikánský koncil. Proč považuji kongres zabývající se „hostinou Páně" za naléhavý? Dovolte mi, abych vám [nejprve] vyprávěl jeden krátký příběh. Zažil jsem ho před lety ještě jako pomocný biskup ve své diecézi Paderborn, odkud pocházím.

Jednoho dne jsem náhodou přijel do jednoho z tamějších venkovských kostelů právě, když místní farář sloužil bohoslužbu pro školáky. V kostele se shromáždilo 50 nebo 60 mladých, kterým bylo mezi 12 a 17 roky. Přišel okamžik

Při mši svaté koncelebrovalo na 600 kněží

svatého přijímání. Bez výjimky se tito mladí lidé hnali k oltáři a nechybělo ani to, že se při tom tlačili a vzájemně strkali. Kněze to velmi rozzlobilo. A tak jim nešel vstříc, aby rozdával svaté přijímání, ale poslal je všechny zpátky do lavic. Potom jim vše rázně vyložil. Objasňoval jim, co se stalo: že k nim přichází Bůh, Stvořitel nebe a země; že se jeho Syn Ježíš Kristus stane jejich hostem; že se jim daruje jako pokrm za cenu svého života. „A vy se takhle bezmyšlenkovitě ženete ke stolu Páně – přicházíte k Ježíši Kristu jako k něčemu všednímu. Neměli byste se spíše chvět uctivostí?"

A důsledek tohoto spontánního pokárání? Třetina těch mladých lidí zůstala sedět v lavicích.

2. Drazí bratři a sestry, poslední desetiletí nám ohledně přijímání Těla Páně přinesla důležitou a vzácnou novou otevřenost. Žádný opravdový duchovní pastýř by nechtěl vzít zpět rozhodnutí svatého papeže Pia X., aby se ke svatému přijímání přistupovalo často a bylo dovoleno, aby k němu chodily brzy také děti. Na druhou stranu nás tato možnost nesmí svést k lehkomyslné a povrchní rutině; nesmí u nás zakrnět v duchovní všednost – jak se to třeba mnohým z nás stává, když se u dveří kostela žehnáme svěcenou vodou. Skutečně velký dar, že se setkáváme s Božím Synem, nás vybízí, abychom se s vírou v Ježíšovo poselství a se zaujatou citlivostí ponořili do tajemství eucharistie. Nikdo o sobě nemůže jednoduše tvrdit, že už proniknul do ducha liturgie. Pro nás všechny platí to, co jednou řekl svatý papež Jan Pavel II.: „Prožívat mši svatou se člověk musí učit."

3. Bylo to v roce 1981, když tento papež navštívil Collegio Germanico, [německou kolej.] kněžský seminář pro německy mluvící seminaristy v Římě. Také tam seminaristé během eucharistické slavnosti zažili soustředěnost a intenzitu prožívání, které z tohoto muže při mši svaté vyzařovaly. A tak se ho během diskuse, která se poté konala, jeden seminarista zcela otevřeně zeptal: „Jak Vy, Svatý otče, ve svém srdci slavíte mši svatou?" Papež odpověděl: „To je velmi osobní otázka. Není snadné mluvit o tajemstvích srdce. Ale mohu na ni docela snadno odpovědět: chtěl bych říci, že mši svatou prožívám tak, jak jsem se ji kdysi, jako seminarista a jako mladý kněz, naučil prožívat. Člověk může říci ‚naučil', ačkoli toto slovo není dostatečné. Ale člověk přece musí projít nějakou školou. A má se naučit mši svatou prožívat. Čemu se člověk jednou naučil, to dělá stále, každý den. Snad stačí tato odpověď."

4. Naučí se někdo „prožívat" mši svatou tím, že je pouze fyzicky přítomen v kostele? Tím, že v kostele netrpělivě čeká za posledním sloupem? Nebo tím, že na kůru klábosí se sousedem? Asi těžko. Proto by z dnešního Kongresu měl vzejít impuls spočívající v pastoračním vedení k duchovnímu rozměru eucharistie. Pastýři i laici by měli hledat ve farnostech příležitosti, které obracejí oči víry k onomu okamžiku milosti, k němuž nás vede liturgie. Měli bychom se tomu ve farnostech cíleně věnovat. Sám jsem během svého dlouholetého působení v Papežské radě pro laiky zažil, že se při tom osvědčila nová duchovní hnutí; stala se pro mnohé katolíky liturgickou školou víry: ať už je to Focolare, charismatické hnutí nebo Neokatechumenát či Schönstattské hnutí.

5. Musíme se naučit prožívat mši svatou. Může to začít tím, že budeme rozvíjet svůj smysl pro liturgii. Velcí myslitelé o tom hodně uvažovali. Předně papež Benedikt, jehož podrobná studie o „duchu liturgie" byla nedávno vydána. Zabývá se v ní také průběhem mše svaté a těm, kteří ji slaví, předkládá [řadu] podnětů. Gesta spojená s bohoslužbou se nesmí stát mechanickými, protože jinak zůstávají gesty prázdnými. Mají být naplněna myšlenkami a city.

Mnoho Benediktových podnětů by nám mohlo pomoci. [abychom si více uvědomili,] že okamžiky liturgie a její slavení k nám promlouvají. Záleží na nás, zda kapitál, který je nám dán k dispozici, využijeme nebo zda ho necháme ztlít v bance, aniž bychom měli užitek z úroků.

Je zde například oltář a slavnostní oděv celebranta, liturgické předměty, chléb a víno a při zvláštních příležitostech kadidlo, hudba a světlo. To všechno může povznést naši duši. Romano Guardini, další velká osobnost církve nedávné minulosti, mluví o tom, že pro věřícího může už na zemi „začít patření [na Boží tvář], které víru neruší, ale prohlubuje, a jednou se má stát plným patřením [na Boží tvář]" (Die Sinne und die religiöse Erkenntnis, Würzburg 1950, 57). Tento výjimečný vychovatel ve víře užívá proto pro bohoslužbu slovo, kterým označujeme slavnost „Zjevení Páně". Používá slovo „epifanie". Považuje liturgii za „epifanii", protože jejími symboly prosvítají věci nebeské.

6. V takzvané „Nestorově kronice", v církevních dějinách jednoho mnicha jeskynního kláštera v Kyjevě Pečorskaja Lavra, z roku 987, z doby sv. Vojtěcha, se píše, že se bulharští muslimové, němečtí vyslanci latinského ritu, řečtí Byzantinci a také Hebreové dostavili za kyjevským knížetem Vladimírem, aby se každý z nich pokusil získat knížete a obyvatelstvo [Kyjevské] Rusi pro své náboženství. Kníže si

chtěl vybrat to nejlepší náboženství. A tak dal svým vyslancům za úkol, aby se zúčastnili různých bohoslužeb. Po návratu z Řecka potom tito vyslanci knížeti Vladimírovi podali následující zprávu: „Nevěděli jsme, zda jsme byli v nebi nebo ještě na zemi. Na zemi neexistuje žádné vypodobnění takové krásy. Nejsme s to ji popsat. Víme jen toto: při bohoslužbě byli Bůh a člověk vzájemně spojeni.

Dojemné příběhy jeho výpovědí dokládají úchvatnou sílu skvělé liturgie. A my v žádném případě nesmíme omezit své spoluslavení – jak jsme již viděli – na rituální úkon a vnější průběh. Jde o naši vnitřní účast na tom, co se odehrává, o duchovní spolukrácení, o „actuosa participatio – duchovní účast", jak to vyžadují slova II. vatikánského koncilu. Uskutečňuje se – jak jsme o tom rozvažovali – citovým pohnutím.

7. Ale toto pohnutí sahá daleko hlouběji než naše lidské city. Odehrává se v něm totiž setkání s Bohem; Guardini ho uvedl do souvislosti se slavností Tří králů a označil slovem „epifanie"; jako naplnění velké touhy člověka najít Božího Syna. Liturgie chce tedy také nás ujistit o přítomnosti Boha. Do liturgie vstupují úcta, bázeň a pokora; liturgie má [totiž] co do činění se svatostí. Že připouštíme Boží vůli, že vyznáváme své hříchy a necháváme je za sebou. Proto se při úvahách o eucharistii musí mluvit také o svátosti smíření.

Liturgie je nepochybně „vrcholem působení církve", protože se jí vzdává Bohu čest, kterou jsme mu dlužni. Na druhou stranu však ten, kdo je ochoten učit se prožívat mši svatou, prokazuje nejlepší službu i sám sobě. Neboť Bůh chtěl, aby se nám také on sám v této slavnosti daroval. Jak často jsem zakusil radost a vděčnost, které v srdci věřících vzbudila důstojná bohoslužba! Jejich štěstí bylo jednoznačně viditelné – i když se nerovnalo nadšení vyslanců kyjevského knížete Vladimíra.

8. Dovolte mi, abych homilii uzavřel drobnou epizodou. Souvisí s liturgií ve farnosti, kde jsem vyrostl. Vracíme se tak zpátky do mé vestfálské domoviny.

Na začátku 19. století tam byla malá skupina muzikantů. Šlo o několik mladíků, kteří rádi hráli na housle, a o církevních svátcích hráli také při bohoslužbě. Tak tomu mělo být i na Boží tělo. Ale jeden z nich onemocněl. Měl ho nahradit jiný mladík, který byl židovského vyznání. Jmenoval se Abraham a patřil vlastně také k té skupině muzikantů.

Hned po mši svaté se potom ptal svého kamaráda Franze Wackera: „Co to bylo za hezké dítě, které pan farář držel pozdvižené, když se k nám během mše obrátil?" Ale kamarád mu na to řekl: „Jaké dítě? Tam žádné dítě nebylo. To byla svatá hostie." Ale Abraham tvrdil: „Ale ano, bylo to dítě." A stál si za tím. Tak kamarádovi nezbylo nic jiného, než mu říct: „Jediné, co ti mohu poradit, je, abys šel za panem farářem a všechno mu vyprávěl."

Jak příběh s Abrahamem pokračoval dál? Abraham opravdu podle rady svého kamaráda šel za farářem Johannem Stahlem a vyprávěl mu o svém podivuhodném setkání s Kristem. A toto mimořádné liturgické znamení, které připomíná symbolem oběť praotce Abraháma obětujícího Izáka na hoře

Průvod s Nejsvětější svátostí prochází brněnskými ulicemi. Bylo v něm kromě biskupů, kněží, řeholníků a řeholnic asi tisíc ministrantů, šest set družiček a stovky věřících v národních krojích a uniformách různých organizací.

Moria, bylo důvodem toho, že se tento mladík později stal katolíkem. Přes prudké hádky v rodině se Abraham rozhodl pro tohoto Krista. Farář Stahl ho pokřtil 26. července 1829.

Vím, že je to příběh podivuhodný a sluchu moderního člověka zní nevěrohodně. Ale já se za něj zaručuji. Osobně jsem se seznámil s potomky obráceného mladíka Abrahama, kteří stále ještě žijí v mém rodišti.

A my nyní chceme Bohu děkovat za to, že nám toto tajemství eucharistie daroval, že se s ním můžeme skutečně setkat ve slavnosti eucharistie a v přijetí jeho těla. Samozřejmě naše dějiny nebudou tak spektakulární, jako v případě malého Abrahama. Všechno záleží na Boží milosti. Ale také na naší vnímavost vůči Pánu, který se nám chce dát v podobě chleba. Amen.

Podle zpráv České biskupské konference

Bože, náš nebeský Otče,
děkujeme Ti, že s námi
uzavíráš z lásky smlouvu
novou, věčnou, nejsvětější,
když nám Kristus na oltáři
dává Svoje Tělo a Krev.
Uč nás tuto smlouvu slavit,
milovat a zachovávat.
Požehnej, ať náš Národní
eucharistický kongres
obnoví v nás ctnosti víry,
lásky, naděje a sílu
k jednotě a vzájemnosti,
aby společenství Církve
neslo světu radostnou zvěst.
Na přímluvu Matky Boží
ať s novou a hlubší úctou
přijímáme Tělo a Krev
Tvého jediného Syna,
který s Tebou v Duchu Svatém
věčně žije a kraluje. Amen.

V Římě skončila synoda o rodině

Co znamená pro církev konec biskupské synody?

V závěru jednání biskupské synody o rodině se v sobotu 24. října 2015 večer k přítomným obrátil papež František, který shrnul přínos uplynulých jednání.

„Ukončit synodu znamená pro církev vrátit se skutečně ke 'společnému putování', abychom nesli do každého místa na světě, do každé diecéze, do každého společenství a každé situace světlo evangelia, objetí církve a podporu Božího milosrdenství." Těmito slovy se obrátil k účastníkům biskupské synody papež František při zakončení posledního společného zasedání. Krátce předtím biskupové schválili závěrečnou zprávu dvoutřetinovou většinou ve všech jejich 94 bodech.

„Když jsem sledoval práce synody, položil jsem si otázku: co bude znamenat pro církev ukončení této synody věnované rodině?" začal František svůj projev, v němž postupně nabízel některé odpovědi.

Konec synody podle něj neznamená uzavření všech témat souvisejících s rodinou ani nalezení vyčerpávajících řešení všech těžkostí, jež ohrožují rodinu. Znamená však vržení světla evangelia na tyto těžkosti, jejich prozáření *„radostí z naděje"* a pozorné zkoumání a řešení *„beze strachu nebo strkání hlavy do písku"*.

Konec synody znamená také výzvu ke všem, aby pochopili důležitost nerozlučitelného manželství mezi mužem a ženou. Současně znamená *„vyslechnutí hlasů rodin a pastýřů, kteří přišli do Říma a nesli na ramenou těžkosti i naděje rodin, jejich bohatství i výzvy z každého koutu světa"*.

Synoda podle Františka znamená četbu skutečnosti Božíma očima, aby se v srdcích lidí *„zapálil a svítil plamen víry v dějinném momentu ztráty odvahy a sociální, ekonomické a morální krize a převládající negativity"*. Neustálou výzvou církve je hlásat evangelium současnému člověku a chránit rodinu před všemi ideologickými i individualistickými útoky.

Synoda však znamená i *„odhalení uzavřených srdcí, která se často skrývají dokonce za církevním učením nebo za dobrými úmysly, a přitom sedí na Mojžíšově stolci a soudí, někdy s povýšeností a povrchností, těžké případy zraněných rodin"*. Je však třeba uvědomit si, že církev je také církví chudých v duchu a hříšníků, kteří hledají odpuštění, nejen svatých a spravedlivých.

„Aniž bychom upadli do nebezpečí relativismu nebo démonizace druhých, zkoušeli jsme plně a odvážně obejmout dobrotu a milosrdenství Boha, který překonává lidské propočty a netouží po ničem jiném, než aby byli všichni lidé spaseni. Takto jsme chtěli vložit synodu do kontextu Svatého roku milosrdenství," řekl také František, který právě tématu milosrdenství a obrácení věnoval druhou část promluvy.

Synodní zkušenost podle papeže také umožnila lépe pochopit, že opravdovými obhájci učení nejsou ti, kdo brání jeho literu, nýbrž ducha; nikoliv ideje, nýbrž člověka; nikoliv znění předpisu, nýbrž nezištnost Boží lásky a jeho odpuštění. To v žádném případě neznamená snížit hodnotu znění předpisů nebo Božích zákonů, které jsou *„dobře definovány církevním učením"*. Avšak znamená to uznat velikost Boha, který s lidmi nejedná podle jejich zásluh a skutků, nýbrž jedině podle svého milosrdenství. *„Znamená to překonat neustálé pokušení staršího bratra [z podobenství o Marnotratném synu]. Znamená to docenit více zákony a přikázání, která jsou pro člověka a ne naopak,"* řekl papež

„První povinností církve není rozdělovat odsouzení a exkomunikace, nýbrž hlásat Boží milosrdenství, volat k obrácení a přivést všechny lidi ke spáse Pána," řekl také papež.

Citoval přitom slova, která pronesl papež Pavel VI. v roce 1968: *„Můžeme pomýšlet na to, že každý náš hřích nebo útěk od Boha v něm zažehne plamen intenzivnější lásky, touhu nás získat nazpět a znovu nás zasadit do svého plánu spásy (...) Bůh, v Kristu, se ukazuje jako nekonečně dobrý (...) Bůh je dobrý. A nejen v sobě samém. Bůh je - říkáme to a pláčeme přitom - dobrý k nám. On nás miluje, hledá, myslí na nás, zná nás, inspiruje nás a očekává: On bude - jestliže se to tak dá říci - šťastný v den, kdy se obrátíme nazpět a řekneme: Pane, ve své dobrotě nám odpusť. Naše kajícnost se tak stane Boží radostí."*

Ze závěrů biskupské synody

V sobotu 24. října schválilo 270 biskupů závěrečný dokument uplynulé synody o rodině. Všech 94 odstavců bylo přijato dvoutřetinovou většinou. Přinášíme výběr toho důležitého.

„Přejeme si, aby ovoce této práce, nyní odevzdané do rukou Nástupce sv. Petra, přineslo naději a radost všem rodinám na světě, nabídlo orientaci pastýřům a pastoračním pracovníkům a dalo impuls dílu evangelizace. V závěru této zprávy pokorně žádáme Svatého otce, aby zvážil vhodnost předložení dokumentu o rodině, aby tak v ní, domácí církvi, stále více zářil Kristus, světlo světa." Těmito slovy a modlitbou k Svaté rodině končí závěrečná zpráva biskupské synody. Text, který je předložen papeži jako poradní hlas, shrnuje v 94 bodech výsledky synodní práce týkající se např. chudoby v rodině, stáří, formace citového života, Božího plánu s rodinou, obtížných rodinných situací, vztahu církve a rodiny nebo rodinné spirituality.

Jak uvedl vatikánský tiskový mluvčí Federico Lombardi, text je *„mimořádně bohatý a hutný a také dobře vyvážený a organizovaný"*. Podle papeže Františka nedává vyčerpávající odpovědi na veškeré situace, avšak staví rodinu i s jejími

obtížemi do světla evangelia. Dokument kopíruje tři sekce tzv. *přípravného textu k synodě* - tedy naslouchání současné situaci rodin, pohled na Boží plán s rodinou a hledání odpovědi na aktuální výzvy - avšak oproti původnímu *Instrumentu laboris* doznal výrazných změn.

Rodina a pastorační doprovázení

Text plně potvrzuje církevní učení o nerozlučitelnosti manželství. V Kristu se však spojuje pravda s milosrdenstvím. Odtud výzva přijímat všechny, kdo jsou zranění.

Součástí dokumentu je proto tzv. *„umění doprovázet"*. Církev cítí jako naléhavou potřebu pomoci pokřtěným objevit Boží milost, která působí v jejich životech - a to i v obtížných situacích - aby je přivedla k plnosti svátosti manželství. *„Synoda oceňuje a povzbuzuje rodiny, které ctí krásu křesťanského manželství. Současně chce podporovat pastorační rozlišování situací, v nichž přijetí tohoto daru je jen stěží doceněné nebo je různými způsoby poškozené. Je velkou zodpovědností udržet s těmito lidmi pastorační dialog, aby se jim umožnilo zrání k opravdové otevřenosti evangeliu manželství a rodiny ve své plnosti,"* píší synodní otcové.

Podle dokumentu je vhodné jasně předkládat poselství evangelia a současně zachytit pozitivní prvky v těch situacích, jež tomu ještě plně neodpovídají. To se týká například přístupu k lidem, kteří spolu žijí bez sňatku. Konstruktivní přístup může tyto situace proměnit na cestu obrácení k plnosti manželství.

Doprovázení je potřebné také u lidí, jejichž manželství se rozpadlo, nebo kde manželé prochází krizí.

Situace lidí rozvedených, kteří žijí v novém sňatku

Rozvedení lidé, kteří uzavřeli nový civilní sňatek, mají být více integrováni do křesťanských společenství, aby *„nejen věděli, že patří do Kristova těla, jímž je církev, ale měli s tím také radostnou a plodnou zkušenost"*. *„Nejen se nesmí cítit jako exkomunikovaní, avšak musí jim být umožněno žít a zrát jako živé údy církve, kterou vnímají jako matku, jež je vždy přijímá, s láskou se jich ujímá a povzbuzuje je na cestě evangelia"*.

Ačkoliv závěrečný text biskupské synody výslovně nehovoří o možnosti svatého přijímání u rozvedených a znovu sezdaných lidí, jeho klíčovým pojmem v přístupu k lidem v obtížných situacích je *„rozlišování"*. Prohlubují se přitom slova sv. Jana Pavla II., podle kterého je například rozdíl mezi tím, kdo se všemi silami snažili manželství zachránit, a těmi, kdo je vědomě zničili. Dokument proto nabízí některá kritéria rozlišování.

I když zůstávají objektivní principy stále platné, subjektivně je také někdy zodpovědnost člověka za vzniklou situaci umenšená nebo dokonce žádná. Úlohou kněží je proto doprovázet ty, kdo mají zájem o rozlišování, podle učení církve a pokynů biskupa.

Cílem tohoto doprovázení je pomoci všem věřícím, aby si uvědomili svou situaci před Bohem a nalezli cestu *„k plnější účasti na životě církve"*. *„Rozhovor s knězem, ve vnitřním fóru (tj. vnitřní oblast svědomí - pozn. red.), pomáhá v utvoření správného úsudku o tom, co brání možnosti plnější účasti na životě církve a o krocích, které tomu mohou napomoci,"* píší synodní otcové.

Právě odstavec o rozlišování (č. 85) prošel dvoutřetinovou většinou jen těsně - 178 hlasy, přičemž potřebných bylo minimálně 177.

Osoby s homosexuální orientací

Tématu homosexuality se závěrečný dokument věnuje především z optiky rodin, uvnitř kterých žije člověk s homosexuální orientací. Postojem církve vůči těmto lidem musí být postoj Krista, který se v lásce daroval za každého bez výjimky. Synodní otcové uvádí, že každý člověk, nezávisle na své orientaci, má být respektován ve své důstojnosti a přijat s úctou a péčí, jež *„se vyhne jakékoliv známce nespravedlivé diskriminace"*. Rodinám, v nichž žijí lidé s homosexuální orientací, má být věnována zvláštní pastorační péče.

Současně text opakuje, že *„neexistuje žádný základ pro připodobňování nebo vytváření analogií, ani vzdálených, mezi homosexuálními svazky a Božím plánem s manželstvím a rodinou"*. Pro synodu je nepřípustné, aby místní církve čelily v této oblasti nějakému nátlaku, stejně jako je nepřijatelné, aby mezinárodní organizace podmiňovaly pomoc chudým zemím přijetím těchto zákonů.

Jak uvedl kardinál Christoph Schönborn, fakt, že se závěrečný dokument nevěnuje tomuto tématu obsáhleji, odráží různou citlivost, kterou vůči tématu mají biskupové z různých kultur.

Další témata

Biskupové se však nevěnovali jen zmíněným tématům. V dokumentu je možné nalézt také analýzu současné společnosti ve vztahu k rodinám, otázku chudoby nebo vliv práce na rodinný život. Text se věnuje také smíšeným manželstvím.

Podle synodních otců je nutné posílit přípravu na manželství, především pro mladé, kteří ztrácí odvahu. Účastníci setkání píší také o vztahu rodiny a zasvěceného života nebo o výchově v oblasti sexuality a tělesnosti.

Synoda dále podtrhuje posvátnost lidského života od početí až do přirozené smrti a varuje před nebezpečím, které ohrožují rodinu, jakými jsou potrat a eutanázie.

Podstatná část dokumentu je věnovaná potřebě změny jazyka církve, aby při svém hlásání evangelia skutečně odpovídala na hluboké lidské potřeby.

Podle zpráv České biskupské konference

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050 (773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

České rádio v Chicagu

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 a.m.

a na Internetu

http://www.wcev1450.com

a stiskněte tlačítko SURFERS NETWORK

Czech voice of Cleveland

WHKW 1220 AM

WHKW 1440 AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m. Cleveland Time

Sundays: 2.03 - 4.00 p.m. Chicago Time

Host: Joe Kocab

Listen on the Internet:

www.whkwradio.com

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Robert L. Cermak, President

Chicago Representatives

Loretta Moravecek
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations available upon request

Direct Line: **773-910-3400**
Chapel: **708-562-5900**
e-mail:
marikbaken@sbcglobal.net

Continuing the Marik Family Tradition of Funeral service

Otec Odilo Crkva, OSB byl povolán na věčnost

Odešel z tohoto světa 29.září 2015 ve věku nedožitých 90 let

Benediktin Otec Odilo František Crkva se narodil 23. února 1926 v malé vesnici Brtnice u Jihlavy na pomezí Čech a Moravy. Jeho tatínek byl zedníkem a ve třicátých letech minulého století, kdy byla hospodářská krize byl často bez práce, takže rodina se třemi dětmi neměla někdy ani na chléb. Otec Odilo vyprávěl, jak jedny Vánoce, kdy jsme se my děti těšily na vánočku, tak nám maminka na Štědrý den řekla: „Děti, pojďte sem," objala nás a s pláčem pokračovala, „ nemáme, peníze, tak jsem vám dnes nemohla upéct ani tu vánočku." A tak jsme povečeřeli jen houbovou polévku s chlebem, zazpívali koledy a šli do kostela na půlnoční mši svatou.

František od dětství toužil stát se knězem, ale rodiče neměli peníze, aby zaplatili jeho studie. Nadanému chlapci však pomohl benediktinský řád a dostal stipendium, a tak mohl jít studovat na arcibiskupské gymnázium do Prahy, kde po maturitě po skončení druhé světové války v roce 1945 vstoupil do benediktinského řádu v klášteře v Emauzích v Praze. Zde složil řeholní sliby 11.července 1947 a přijal řeholní jméno Odilo na památku sv. Odily, clunyjského mnicha (962-1049), jenž se zasloužil o zavedení svátku „Dušiček" 2.listopadu.

Ještě před komunistickým převratem poslali řeholní představení Otce Odila na studia do benediktinského kláštera sv. Anselma v Římě. Po vysvěcení na kněze biskupem Secondo Chiocca v katedrále Foligno 26.července 1953 Otec Odilo pokračoval ve studiu, aby získal licenciát teologie gregoriánského zpěvu a kompozice a díky tomu mohl vytvořit orchestr ve sv. Anselmu. V letech 1957-1959 byl kaplenem benediktinských sestřiček v Monte Fiolo.

V roce 1959 opat Ambrož Ondrák pozval Otce Odila do benediktinského kláštera sv. Prokopa v Lisle u Chicaga v USA. Ten s radostí pozvání přijal a okamžitě po svém příjezdu se ujal funkce varhaníka pro klášterní liturgii. Také začal vyučovat latinu, řečtinu a gregoriánský zpěv na klášterní univerzitě. Opatovi jako sekretář vyřizoval českou, německou a italskou korespondenci. Později, když již neučil, až do roku 2006, každodenně klášterní dodávkou přivážel a rozděloval poštu pro univerzitu i klášter, což byla práce dosti náročná.

Od chvíle, kdy před 50 roky přijel Otec Odilo z Říma do Lisle, se stal také opravdových duchovním otcem našich krajanů žijících zde v exilu. Účastnil se prakticky všech exilových akcí, zvláště poutí u sochy Panny Marie v exilu a u mohutného kříže Porobených národů. Po obnovení demokracie v Československu měl velký podíl na realizaci převezení sochy Panny Marie v exilu z opatství v Lisle do Prahy. Po mnoho let pravidelně sloužil vždy první neděli v měsíci v klášterní kapli českou mši svatou pro krajany z okolí a podobně dvakrát měsíčně jezdil sloužit mši svatou pro nemocné a staré lidi do české útulny nejprve v Chicagu a později v Tabor Hill v Naperville. Čeští věřící k němu také často přijížděli do kláštera ke zpovědi, mnohé krajany vyučoval český jazyk. Rád vypomáhal také v české misii v Ciceru a později v Brookfieldu, když zastupoval české misionáře nebo přicházel zpovídat před Vánocemi a Velikonocemi.

Otce Odilu jsme vždy znali jako muže usměvavého a radostného. Pro každého měl vždy vlídné slovo, rád žertoval, říkal různé průpovídky a básničky, zpíval zbožné i národní písně. Obvykle každé setkání končil výzvou: „A teď se ještě pomodlíme." A pomodlili jsme se Otče náš a Zdrávas Maria. Takto se naposledy rozloučil i s naším misionářem Mons. Dušanem Hladíkem v neděli 27.září v Pečovatelském domově sv. Patrika v Naperville, kde odešel do náruče Boží den po sv. Václavu 29.září 2015. Rozloučili jsme se s ním v klášteře sv. Prokopa v sobotu 3.října a potom jsme jej doprovodili na klášterní hřbitov, kde bude očekávat slavné vzkříšení.

Ve svém dopisu na rozloučenou všem přátelům Otec Odilo napsal: Nenadálá slabost při konventní mši svaté si vyžádala můj rychlý převoz z kláštera do nemocnice v Naperville, kde mě bezprostředně na to operovali. Jednak to byla operace perforovaného tlustého střeva a po ní druhá operace dalších vnitřních orgánů, takže jsem byl více jak pět hodin v narkóze. Lékaři diagnostikovali rakovinu těchto orgánů s prognózou blížícího se konce mého pozemského života. Po třech týdnech v nemocnici, kdy se můj pooperační stav stabilizoval, jsem byl natrvalo přemístěn do katolického hospice sv. Patrika v Naperville.

S vděčností Pánu Bohu za požehnaných a plodných bezmála 90 let života vzpomínám na Vás všechny své příbuzné, rodáky, krajany v exilu a vůbec na všechny své přátele. Ve svých modlitbách děkuji všem za to, co jste přinesli do mého života. Prosím také Vás, abyste na mě pamatovali ve svých modlitbách. Vám i Vašim blízkým posílám na dálku své požehnání a jak nám to říkala maminka: „Buďte hodní!"

Kéž se požehnaný pozemský život Otce Odily změní v jeho trvalou radost u našeho Pána...

Kéž podle slov žalmu stále: „Hraje a zpívá Hospodinu před anděly..."

Úmrtní oznámení

V hlubokém zármutku všem přátelům a známým oznamujeme, že nás navždy opustila naše milovaná maminka, babička a teta, paní

Marie Borýsková

Zemřela 20. října 2015
ve věku požehnaných 97 let

Narodila se 10. května 1918 v Horním Němčí na Moravě.
Do USA přicestovala po tragické smrti manžela Jana
v roce 1952 se dvěma dětmi Zdeňkem a Josefem
a usadili se v Chicagu.
Od prvního dne těžce pracovala
v mnoha českých restauracích.
Dětem vštěpovala lásku k rodné zemi
a sama byla po celý život aktivně činná
v Ústředně Moravských Spolků.
Byla žena veselá a společenská, plná životního elánu
a její velkou zálibou bylo sledování ledního hokeje.
Na začátku roku 2008 prožila těžkou životní ztrátu,
když podlehl nenadálé nemoci její syn Josef.
V posledních letech života byla několikrát v nemocnici,
ale díky své pevné vůli se vždy vrátila domů.
Po celý život si uchovala víru v Boha,
byla též dlouholetou členkou České misie.
V nemoci byla opakovaně posilována svatými svátostmi.
Zesnula tiše v kruhu své rodiny.

Rozloučili jsme se s ní naposledy v kostele
České misie v Brookfieldu v úterý 27. října 2015.

Je pochována na hřbitově
Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Děkujeme všem, kdo se s ní přišli rozloučit
a kdo si na ni vzpomenou v modlitbě.

Zdeněk Borýsek, syn s rodinou
Věra Borýsková, snacha se synem Johnem
Stanislav Borýsek, synovec s rodinou
a ostatní příbuzní v USA
a v České republice

Bolestná vzpomínka

S hlubokou bolestí v srdci vzpomínáme,
že před rokem 15. listopadu 2014
byl všemohoucím Pánem náhle povolán
na věčnost ve věku 72 let
náš milovaný syn, bratr a manžel, pan

Ing.Josef Zolman M.D., Ph.D.

Narodil se 8. července 1942 v Hradci Králové.
Vysokou školu zemědělskou vystudoval v Brně.
Vědecké práci se začal věnovat
ve Výzkumném ústavu zemědělském v Liběchovicích.
Do exilu odešel po Sovětské okupaci
Československa v září 1968.
Doktorát Ph. D. mu byl udělen universitou Michigan State
v East Lansing, Michigan.
Lékařský diplom M. D. pak získal na lékařské fakultě
University v Juarez v Mexiku.
Vědeckým výzkumem se zabýval na amerických universitách
Michigan State, Washingtonově Universitě v St. Louis,
University of California v Irwine, Medical Branch
of University of Texas v Galvestonu a
George Washington Universitě ve Washingtonu D. C.
Před odchodem do důchodu pracoval 20 let pro Food and
Drug Administration v oddělení nukleární medicíny.

Mše svatá za spásu jeho duše
bude sloužena v kostele České misie v Brookfieldu
v neděli 15. listopadu 2015 v 10.30 dopoledne

Děkujeme upřímně všem, kdo si na něho
v modlitbě vzpomenou s námi.

Otilie Zolmanová, matka
Jaroslava Zolmanová, manželka
Václav Zolman, bratr s manželkou Annou
a neteř Nicole Zolman
a ostatní příbuzní
v České republice a na Slovensku

Pošlete svým přátelům

vánoční blahopřání prostřednictvím Hlasů národa

Pro prosincové číslo je třeba zaslat do redakce text přání nejpozději do 23.listopadu
Cena za ¼ stránky je $ 40.00

Domácí vánoční cukroví se bude prodávat na Mikulášské besídce

V jakémkoli množství si je můžete též předem objednat

Volejte Marii 708 - 415 8793

HLASY NÁRODA

Máte již zaplaceno předplatné na rok 2016?

Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí

USA na rok – osobní odběr v kostele: 30.00 USD
USA na rok – poštou 1.třída:
30.00 + 20.00 poštovné = 50.00 USD
Kanada na rok letecky:
30.00 + 35.00 poštovné = 65.00 USD
(prosíme z Kanady posílejte šeky v US dolarech)
Ostatní cizina na rok letecky:
30.00 + 60.00 poštovné = 90.00 USD
Šeky pište pouze na: **Czech Mission**
Naše adresa:
Czech Mission
9415 Rochester Ave.,
Brookfield, IL 60513
Tel.: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533-1050
Doporučte Hlasy národa svým známým!

Česká misie Vás srdečně zve na

Duchovní obnovu

v duchu spirituality Východní církve

V kostele České misie
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513

V pátek 20. listopadu 2015

v 6.00 PM první promluva:
Prorocká služba v životě Východních otců
potom bude mše svatá

V sobotu 21. listopadu 2015 odpoledne

ve 4.00 PM druhá promluva:
Liturgie svátosti křtu a myropomazání (biřmování)

Potom bude možnost svaté zpovědi

v 6.00 PM třetí promluva:
Eucharistie - přítomnost Ducha Svatého ve Východní liturgii

potom bude asi v 6.30 PM mše svatá

V neděli 21. listopadu 2015 dopoledne

v 9.00 AM bude mše svatá římskokatolická

V 10.30 AM bude

Slavnostní Východní liturgie Sv. Jana Zlatoústého

Duchovní obnovu povede a řeckokatolickou liturgii bude sloužit

Fr. Ján Koval',
řeckokatolický kněz
z Brezna na Slovensku.

Využijte příležitosti k duchovní obnově v čase předvánočním.
Vykonejte si před svátky dobrou svatou zpověď.
Nepromarněte možnost seznámit se s duchovní hloubkou a krásou Východní liturgie.
Pozvěte své přátele a známé a upozorněte naše bratry řeckokatolíky Východního obřadu.

Česká Misie v Chicagu srdečně zve všechny děti i dospělé na

MIKULÁŠSKOU BESÍDKU

v neděli 6. prosince 2015

v České misii sv. Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513

Sál bude otevřen od 11.30 dopoledne – hned po mši svaté
Bude možnost oběda a dalšího občerstvení.
V 1.30 odpoledne se v malém klubu promítá pohádka
Ve 2.00 odpoledne v kostele
PŘIJDE SVATÝ MIKULÁŠ S ANDĚLEM A ČERTEM

V prodeji budou

Balíčky vánočního cukroví.
Vánoční pohledy a české knihy.
Bude připravena bohatá tombola.

V programu vystoupí

Děti z České sobotní školy kardinála Josefa Berana,
které přednesou a zazpívají předvánoční pásmo.

Na závěr

bude svatý Mikuláš s anděly nadělovat dárky.
NENOSTE DĚTEM ŽÁDNÉ DÁRKY
Mikuláš bude všem nadělovat jednotné dárky sám.

Vstupné je dobrovolné.

Bližší informace podá
Mons. Dušan Hladík - Tel: (708) 255 5117, Mobil: (708) 533 1050

Srdečné blahopřání

našemu milému Otci biskupovi

Mons. ThDr. Petru Esterkovi

k jeho 80. narozeninám

Zahlaholte zvony co nejvíce,
že Dolní Bojanovice,
zažehly života svíci
narozenému chlapci

před osmdesáti roky
by vedly jeho apoštolské kroky
ve šlépějích biskupa Metoděje
by Petr - skála byl lidí naděje.

„Jděte do celého světa!"
příkaz Ježíše Krista
uskutečňuje mnohá léta
ke spáse duší
by k volání Božímu
nezůstali hluší

Žhavý oheň Božího ducha v srdci,
čerstvý vítr do perutí nezištné lásky,
sílu pro paže pozvedané k oběti,
moudrost kmetů před trůnem Beránkovým
a nadšené Maran atha - přijď, Pane Ježíši!

S přáním všeho dobrého do mnohých dalších let
na Vás v modlitbě vděčně vzpomínají

Mons. Dušan Hladík
a přátelé z České misie v Chicagu

Rozhodni se pro risk

Pět tisíc voltů na hranicích aneb o útěku Petra Esterky do exilu

Jak jste se připravoval na emigraci?

Dával jsem pozor na všechno, co se týkalo železné opony. Ze Svobodné Evropy jsem se dověděl, že kolem hranic jsou nejen ostnaté dráty, ale i dráty s vysokým elektrickým napětím, někde i miny. Slyšel jsem rozhovory s těmi, kteří unikli a přelstili stráže. To se ale povedlo jen výjimečně, někteří byli zastřeleni, jiní byli zabiti elektřinou, většina byla zadržena a potrestána. Mnoho mi řekl jeden host na svatbě mých příbuzných. Pronajal si totiž blízko hranic kousek louky na sečení. Vejít tam mohl jen na zvláštní povolení a pod dohledem dvou ozbrojených pohraničníků. Uprostřed louky byl nápis: „Pozor! Zakázané pásmo. Střílíme bez varování!" „Viděl jste stráže?" zeptal jsem se ho. „Ano, chodily vždy po dvojicích. Někteří jezdili na koních, jiní chodili pěšky. Ti s sebou měli cvičené psy." „A dráty?" vyzvídal jsem dál. „Jsou jich tři řady. Stojí tam i kulometné věže; jsou od sebe tak daleko, aby bylo z jedné vidět na druhou."

Dnes to jsou obecně známé informace, ale tenkrát pro vás měly cenu zlata.

Uvažoval jsem o tom, schovat se do vlaku, který pojede do Rakouska. Pozoroval jsem na nádraží vlaky, studoval jízdní řády, několikrát cestoval z Brna do Prahy, jen abych našel místo, kde bych se mohl skrýt. Nic jsem nenašel, pouze si vzpomněl, jak se za války partyzáni schovávali pod vagóny. V létě jsem náhodně potkal turistu z Vídně a svěřil se mu se svými plány. Slíbil, že mi pomůže. Chtěl jsem především vědět, jestli stráže prohlížejí na hranicích také spodek vlaku. Domluvili jsme se, že až se vrátí do Vídně, pošle mi pohlednici se zmínkou o počasí. Pokud napíše, že bylo slunečno, znamená to, že se vlaky zespodu neprohlížejí. Za několik dní mi přišel z Rakouska pohled: „Měl jsem ohavné počasí, celou cestu byla bouře."

Vlakem to tedy nešlo.

Toužil jsem po společníkovi, abychom mohli útěk připravovat společně. Partil jsem s jednou dívkou, jejíhož bratra ubili komunisti ve vězení. Nabídl jsem jí, aby šla se mnou - kategoricky odmítla, že nebude riskovat. Dal jsem se dohromady se spolužákem z gymnázia Jozou Šupou a kamarádem z dětství Pavlem Bohunem. Domluvili jsme se, že utečeme spolu. Se svými plány jsem se svěřil i tatínkovi: „Pokud uteču, budete mít problémy." „Máme je stejně," odpověděl tatínek, „a jestli máš odvahu se o to pokusit, ať je Pán Bůh s tebou. Je lepší, kdyby aspoň jeden z nás žil normálním životem na svobodě, než abychom tu všichni živořili." Nabídl se dokonce, že se pokusí získat nějaké informace od kamaráda, který žil v pohraniční vesnici - ten se ale odmítl angažovat. Jedné věci přece jen otec dosáhl: sehnal mi kontakt na údajného převaděče, který prý pracuje pro CIC.

Sešli jsme se v Hodoníně. Chtěl jsem s ním zajít do kavárny, ale to odmítl: „Půjdeme do parku. Tam kolem nás nebudou zdi." Přišlo mi to prozíravé. Na jaře prý byl Juraj - jak se mi představil - několik dní ve Vídni a můžu se tam dostat i já. Je třeba jen zvolit vhodný termín a bude to stát nějaké peníze. „Kolik?" Juraj vyslovil částku, která mě ohromila. Zanedlouho mě navštívil a já mu dal všechny své úspory. Byl jsem přesvědčen, že jsem nikdy v životě nic tak výhodného nekoupil. Přesto to nestačilo.

Jak jste tedy získal další peníze?

Oproti dřívějšku jsem v internátě vydělával celkem dost, ale do tří měsíců, za které jsme měli opustit republiku, jsem požadovanou sumu nemohl našetřit. Naštěstí Jožka slíbil, že doplatí, co nebudu moci uhradit sám. Juraj ale chtěl stále víc a víc a termín odchodu odkládal. Všechno prý zkomplikovala maďarská revoluce. Pak napadl sníh. Když sníh slezl, čekal na důležité zprávy. Stále nám to připadalo hodnověrné. Původní částka ale mezitím vzrostla na dvojnásobek. To bylo moc i pro Jožu, který se proto rozhodl jít do ostravských dolů. Byla to tvrdá práce, ale vynášela.

Vy jste opustil všechny své dosavadní aktivity?

Kdepak. Hrál jsem třeba s bojanovickými ochotníky Hraběte Hrobčického z Hrobčic. Hra se mi líbila, ale pamatuji si ji velmi mlhavě, protože jsem skutečně veškerou aktivitu směroval na přípravu útěku. S Šupou jsme jednou sedli na motorku a jeli do Mikulova prozkoumat teritorium. Stavili jsme se i ve Valticích, odkud byly přímo ze silnice vidět zátarasy z ostnatých drátů. Bylo to před Vánoci, maminka mně říkala, ať se pořádně obleču, i když pochopitelně nevěděla, jaký výlet chystáme.

Proč vás lákal právě Mikulov?

V Mikulově jsem jednou hrál fotbal a všiml si, kterým směrem od města stojí kulometné věže. Hranice musí být někde u nich. Maminka měla ale se svým varováním pravdu: nachladil jsem se, dostal chřipku a potom dokonce zápal plic. Ležel jsem nemocný a přitom nás čekalo další divadelní představení - hra byla tak populární, že ji bylo třeba opakovat. Já měl vysokou horečku, ale náhradu za mě bojanovičtí ochotníci neměli: „Nemůžeme všechno odvolat. Zabalíme tě do dek a kabátu a autem odvezeme až před sál. Ty to odehraješ a my tě pak hodíme domů," nabízeli. Přistoupil jsem na to. Měl jsem ve hře dlouhý monolog, ve kterém se vyznávám ze svých hříchů. Třese mnou horečka, vyprávím, podívám se do publika a zahlédnu jednoho místního fotbalistu, takového ostrého chlapíka, jak pláče. Úplně ho to sebralo. Servus, říkal jsem si, tak to přece jenom musí mět nějaký vliv na lidi.

Snažil jste se na sebe zbytečně neupozorňovat.

Přesto jsem neunikl velkému vyšetřování. Jednou před skončením směny mi kádrovák vzkázal, že se mám hlásit na StB. Co mi zbývalo? Šel jsem. Cestou jsem potkal spolužačku a popro-

sil ji, pokud se nevrátím do zítřejšího rána, aby řekla rodičům, kde jsem. StB sídlilo ve vile u cukrovaru. Začal mě vyslýchat vyšetřovatel v civilu. Věděl, co jsem kdy řekl na gymnáziu, v továrně, na internátu ... Chtěl mi přišít, že jsem vykládal, že čekáme osvobození od Američanů. Znovu jsem mu musel vysvětloval, proč nejsem v ČSM. Dlouho se díval oknem ven a pak se zeptal: „Chceš se stát knězem?" „Neměl jsem možnost se rozhodnout." „Proč jsi tedy studoval na biskupském gymnáziu?" „Tehdy to snad možné bylo, ale dnes už ne." Po nějaké době se vyšetřovatelé vyměnili. Ten nový byl vysoký a silný, mluvil ostře a hlasitě. Byl to odporný, zlovolný člověk. Řval na mě a v jednu chvíli mě chtěl zfackovat. Naštěstí se právě vrátil ten druhý a uklidnil ho. Nakonec mě propustili, ale já věděl, že se kruh kolem mě stahuje. Vzkázal jsem Jurajovi, že musíme odejet co nejdříve. Zase se vymlouval.

Nebylo vám už jeho chování nápadné?

Začali jsme ho skutečně podezřívat. Jeho výmluvy nás už unavovaly. Rozhodl jsem se ho na Slovensku, kde bydlel, navštívit. Našel jsem jeho matku, Juraj nebyl doma. Maminka mi začala o synovi otevřeně vyprávět: „Je to lenoch, který mi nedá ani korunu. Nedávno ale peníze měl, ačkoliv nikde nepracuje. Do kostela ani nevkročí, raději jde do hospody." Nevěřil jsem svým uším, a to ta nejhorší zpráva měla teprve přijít: „Nejvíc mě trápí, že můj syn je komunista a spolupracuje s StB!" Vtom přišel Juraj domů. Lekli jsme se oba. Vyšli jsme před dům a jemu se pochopitelně nelíbilo, že jsem ho vyhledal. „Kdy odejdeme?" naléhal jsem. „Příští neděli!" „Mohu se spolehnout?" „Máš mé slovo," slíbil a já mu dal další peníze.

Proč jste mu platil, když jste už věděl, že to je konfident?

Chtěl jsem ho ukolébat, neprozradit, že jsem ho prokoukl. Jakmile by něco zvětřil, byli bychom ztraceni. Po návratu domů jsem se okamžitě sešel s Jozou a rozhodli jsme se, že podle Jurajova plánu postupovat nebudeme a zkusíme přejít hranice na vlastní pěst. Čím dřív, tím líp, každý den zdržení znamená větší riziko. Rozhodli jsme se pro zítřek. „Ještě něco," řekl Jožo, „dostal jsem dopis od známého, s kterým jsem bydlel na koleji, že se u mě zítra staví. Jistě ale odejde včas, abychom mohli vyrazit."

Kde byl třetí z vaší party Pavel Bohun?

Mezitím narukoval na vojnu a sloužil v Košicích. Byli jsme domluveni, že až bude trasa připravena, zavoláme do kasáren, že mu třeba umírá matka, aby ho pustili na dovolenku a utečeme společně. V téhle situaci, kdy po nás šla StB a Juraj se ukázal jako konfident, jsme ale nemohli čekat a navíc by to pro Pavla bylo obzvlášť nebezpečné. Kdyby ho chytli, dopadl by jako voják mnohem hůř než my. Půjdeme tedy jen dva. Vrátil jsem se na internát, abych si odpočinul; následující den měl být tvrdý. Procházel jsem kolem kanceláře ředitele a spatřil pootevřené dveře; kancelář byla prázdná. Vešel jsem. V pootevřené zásuvce jsem našel hlavičkový papír a razítko internátu. Na stroji jsem naklepal: „Petr Esterka má povolení, aby náš internát reprezentoval na atletických závodech ve Znojmě." Tiskopis jsem orazítkoval a doufal, že při případné kontrole bych se mohl tímto potvrzením prokázat.

Nechtěli jste se také ozbrojit?

Diskutovali jsme o tom, ale nakonec jsme od této možnosti upustili. Kdyby nás chytili se zbraněmi, byla by to velmi přitěžující okolnost. Nebylo ani jednoduché nějaké zbraně sehnat.

Šli jste tedy „ozbrojeni" jen tiskopisem.

Po noční směně jsem šel na ranní mši, kde jsem se měl sejít s Jožou. Vedle něho ale klečel kamarád, o kterém mi včera vyprávěl. Jmenoval se Vláďa Syrovátka. Měl nějaké podezření, a tak prohledal Supův sportovní pytel. Našel v něm izolační kleště na stříhání drátů (a to i drátů vysokého napětí), gumové rukavice a pepř. Došlo mu, že kamarád chce za hranice, a požádal ho, jestli by nemohl jít s ním. Oba kluci byli mladší než já a já za ně cítil trochu zodpovědnost. „Proč chceš utéct?" zeptal jsem se Syrovátky. „Chtěl jsem být lékařem, ale na fakultu mě nepřijali. Mám příbuzné v USA," odpověděl. Vysvětlil jsem mu, jak je naše akce nebezpečná, mohou nás zastřelit, roztrhat psi nebo nás chytí a dostaneme mnoho let kriminálu. Sýr - jak jsme mu říkali - ale stále chtěl jít s námi. Domluvili jsme se, že záleží jen na něm, jestli přijde odpoledne na náš sraz.

Vaše maminka stále nic netušila.

Vždy jsme spolu o všem hovořili - s výjimkou mého útěku. Nemohl jsem to prozradit: nebude-li maminka o ničem vědět, nemohou ji obvinit ze spoluviny. Zabalil jsem si věci. Gumové rukavice a izolované kleště na cvikání drátů s vysokým napětím jsem dal na dno pytle, nahoru jsem uložil šaty, prádlo a boty. Do postranní kapsy jsem zasunul „povolení" z internátu, německý slovník a holicí prostředky. Naposledy jsem se rozhlédl po pokoji: v rohu kopací míč, knihovnička, vzpomínky na mládí... Poobědvali jsme, a když jsem odcházel, vyšla se mnou maminka před dům. Tam jsme se rozloučili. Zavolala i mého sedmiletého bratra: „Rozluč se s Peťou." Evidentně tedy něco tušila.

S tatínkem jste se neviděl?

Doběhl jsem k autobusu, který jel do Hodonína, chviličku před jeho odjezdem. Otec už v něm seděl se dvěma spolupracovníky - jeli na odpolední směnu. Z okna jsem zahlédl maminku s bratrem před naším domem, projeli jsme kolem kostela, který byl středobodem mého života, od třešňové aleje jsem se naposledy podíval na své Bojanovice: „Kdož ví, jestli se sem ještě někdy vrátím?" Dojeli jsme do Hodonína ke kostelu, kde tatínek vystupoval. Neřekl jsem mu, že právě teď utíkám, ale on to dobře vycítil. Když procházel kolem mě, na okamžik se zastavil: „S Bohem, Peťo!" „S Bohem." Vystoupil a já pokračoval dál k vlakovému nádraží.

Čekal na vás i Sýr?

Čekali tu oba. Byli nervózní, měli pocit, že je sleduje nějaký policista. Pokusil jsem se je uklidnit. Koupili jsme lístky do Znojma a sedli na vlak do Břeclavi, kde jsme museli přestupovat.

Už jen dostat se do příhraničního pásma nebylo snadné.

Kromě hlídkových věží a elektrických drátů byli největším nebezpečím lidé. V těchto místech bydleli hlavně pohraniční strážní, estébáci a udavači. Bylo nepsaným pravidlem, že když

se v okolí vyskytl někdo cizí, hned informovali policii. Kdo chtěl vstoupit do pohraničního pásma, byl kontrolován. Musel mít nějaký důvod.

Vy jste měli tu atletiku.

Ve Znojmě se pochopitelně žádné závody nekonaly, ale doufali jsme, že to stráže nebudou vědět. Kluci žádné „doklady" jako já neměli, ale Jožа závodně běhal dlouhé tratě a Sýr se svou statnou postavou vypadal jako diskař, tak jsme se dohodli, že se hoši budou v případě kontroly vydávat za závodníky v těchto disciplínách. Před šestou jsme byli v Břeclavi a museli čekat na přípoj. Okolo chodila stráž - dva pohraničníci se psem a samopaly. Stranou od ostatních nástupišť stál náš vlak. Koupil jsem si v restauraci sodovku a zmrzlinu a sedl si v parku před nádražím. „Nazdar, Petře!" zaslechl jsem najednou dívčí hlas. Otočil jsem se a uviděl svou spolužačku Drahu. Představila mě svým kamarádkám a zeptala se, kam jedu. „Do Znojma." „To je prima. Holky jedou stejným směrem." Vyděsil jsem se a uklidnil až poté, co mi řekly, že vystupují ještě před Mikulovem. Mezitím přišel Jožа a Sýr. V hovoru s děvčaty nám čas rychle utekl a skoro jsme zapomněli na nebezpečí, kterému jdeme vstříc. Připomenula nám to pohraniční stráž, která prohlížela cestující, co nastupovali do vlaku. Někteří lidé museli ukazovat povolení, my naštěstí ne. Snad proto, že nás byla celá skupinka. Bohu díky, že jsme děvčata potkali!

Vystoupily dívky skutečně před Mikulovem?

Ano. Pomalu začalo zapadat slunce, měl to být poslední večer v naší vlasti. Do kupé přistoupily dvě staré ženy a děvče. Hovořily o slavnosti, ze které se vracely, a za chvíli přešly k uprchlíkům: dnes už prý není možné utéct. „Zrovna minulý týden jsem slyšela střelbu," řekla jedna z nich. Takový pochmurný hovor nám odvahy nedodal; seděl jsem proti kamarádům a viděl, jak jsou v obličeji úplně bílí. Navíc jsem si na jedné zastávce všiml, jak do vedlejšího vagónu nastoupili pohraničníci, aby překontrolovali povolení. Žaludek jsem cítil až v krku. Kdykoliv jsem se později vrátil v myšlenkách k tomuto dni, nevybavilo se mi samotné překročení hranic, ale situace, kdy sedíme v kupé a blíží se k nám stráže. I všechny mé sny, které se útěku týkaly, se odehrávaly ve vlaku. Zdály se mi v Itálii, v Americe, pořád jsem seděl v té lokálce do Mikulova a říkal si: „Co tady zase dělám?"

Co jste tehdy udělali?

Stráže už prováděly kontroly v předních kupé našeho vagónu, když jsem v dálce zahlédl světla: Mikulov se blíží. Vstal jsem a lehce kývl na kamarády. Vyšli jsme na chodbičku. Byli jsme už na okraji města, ale čekat, až dojedeme k nádraží, jsme nemohli. Otevřel jsem dveře vagónu a zavelel: „Za mnou!" Vlak vjel do zatáčky a zpomalil. Vyskočil jsem a kamarádi mě následovali. Nikdo se nezranil, ani jsme nevzbudili pozornost stráží.

Měli jste veliké štěstí.

Zdaleka ne poslední, které nás toho dne potkalo. Věděli jsme, že hranice je na jihu, ale báli jsme se jít přímo k ní, protože pole mezi nádražím a hranicemi bylo pravděpodobně hlídáno ještě pečlivěji než ostatní území. Nejlépe bude, když se vmísíme mezi lidi, kteří mezitím vystoupili ve stanici z vlaku a půjdeme s nimi směrem do středu města. Potkali jsme jen velmi málo obyvatel, sem tam bylo slyšet rádio, z oken se linulo světlo, občas zaštěkal pes. Jožа znal Mikulov poměrně dobře, proto nás vedl. Chtěli jsme jít k zámku, obejít město a pak se pustit k hranicím. Vešli jsme do úzké uličky, o které jsme si mysleli, že směřuje z města, ale vešli jsme přímo do dvora kasáren pohraniční stráže! Tiše jsme se vraceli, ale v tom jsme spatřili světla blížícího se auta. Ukryli jsme se ve stínu domu, dokud vůz nepřejel. Snažili jsme se být co možná nejtišší a poklusem jsme se dostali ven z města. Ukryli jsme se v jednom vinohradu. Zbavili jsme se všeho přebytečného a pomodlili se k Bohu a Matce Boží. Polohlasně jsem předříkával modlitbu, kterou mě naučila maminka, když jsme se schovávali za války: „Maria, pomoz, přišel čas ..."

Trošku jste se ztratili.

Nevěděli jsme přesně, kde jsme a jak daleko leží hranice, to nejpodstatnější jsme ovšem znali: kterým směrem je Rakousko. Vyšel měsíc. Jeho svit nám usnadňoval cestu, ale zároveň jsme se báli, že nás bude i z dálky vidět. Opustili jsme vinohrad a přešli na louku plnou keřů. Přebíhali jsme od jednoho k druhému a kryli se v jejich stínech. Za silnicí bylo pole s nedozrálým obilím. Plížili jsme se za sebou a Sýr trval na tom, že bude uprostřed, protože si prý doma zapomněl brýle. (Později přiznal, že se bál psů.) Já s tlumokem postupoval poslední a co chvíli jsem za sebe hodil hrst pepře, aby psi nenašli naší stopu.

Kolem půlnoci jsme měli za sebou tři hodiny plazení. Sýr se přestal ovládat: „Já už dál nejdu, jsem úplně vyčerpaný. Vraťme se." Vysvětlil jsem mu, že to už není možné, že jsme ve vinohradu nechali věci, podle kterých nás identifikují. Kdyby nás dostali, čekal by nás jistě kriminál. Odpočinuli jsme si a pomodlili se. Jak dobře se člověk modlí, když se octne ve skutečném nebezpečí! Slova, která jsem dříve opakoval tak často, znamenala nyní mnohem víc: „Vzpomeň, ó nejdobrotivější Panno Maria, že každý, kdo se k tobě utekl, byl vyslyšen ..." Byla asi jedna po půlnoci, když jsme vyrazili dál. Tempo našeho plížení se zvolňovalo, přestávky byly delší, tlumok čím dál těžší, pepře ubývalo. Konečně jsme došli na konec obilného pole a vstoupili do pokosené jeteliny.

Tam vám ani plazení nebylo moc platné.

Byli jsme k zemi úplně přilípnutí, přesto jsme jistě byli dost na ráně. O seschlé stvoly jateliny jsme si rozedřeli lokty a kolena. Jak rádi jsme se konečně dostali do řepného pole - tady se dalo skrýt v řádcích, porost byl celkově vyšší a snadněji se tu plížilo. Noc ale nebyla nekonečná a kolem třetí hodiny jsme zahlédli náznak svítání. Brzy vyjde slunce a stráže nás uvidí. Modlili jsme se, ať se co nejdříve dostaneme k drátům. Před námi jsme ale neviděli nic než malou vyvýšeninu, ze které se vyklubal železniční násep. Plížili jsme se k němu a vůbec nevěděli, co je za ním. Pokládal jsem za svou povinnost zvednout hlavu a podívat se přes násep. Už tehdy se mluvilo o tom, že pohraničníci mají dalekohledy uzpůsobené pro noční vidění. „Pokud o nás ví," říkal jsem si, „dostanu kulku mezi oči, jakmile vystrčím hlavu." Odhodlal jsem se k tomu a přímo před

námi, jako bychom k ní celou dobu směřovali, stála kulometná věž. Byli jsme tak blízko, že jsem mohl rozpoznat siluety stráží. Pod věží byla zoraná půda s řadou drátěných zátarasů.

Byli jste tam, kde jste chtěli být.

Bylo nám jasné, že přímo k věži jít nemůžeme. Za náspem po naší pravé ruce se táhlo nějaké pole, vypadalo to opět na obili To by nám poskytlo lepší úkryt, a proto jsme se rozhodli zkusit to tam. Za pásek jsem si upevnil gumové rukavice, které mi měly pomoci při stříhání drátů s vysokým napětím a sportovní pytel jsem dal Sýrovi, aby ho nesl. Proplížili jsme se pod náspem a ponořili jsme se do obilí. Políčko bylo široké snad šedesát metrů. Když jsme byli asi v polovině, ozval se blízko nás výstřel. Přirozeně jsme ztuhli. Nedaleko nás se rozzářila světelná raketa.

Věděli o vás?

Uslyšeli jsme hlasy a přibližující se kroky. „Tak. Jestli nás teď okamžitě nezastřelí a jenom chytí, řeknu jim: 'Chlapi, to jste nás nemohli chytit hned na začátku?'" napadlo mě. Jak rychle se kroky blížily, tak se ale začaly vzdalovat. Dodnes vlastně nevím, co ta raketa znamenala a proč přišli vojáci tak blízko k nám. Snad to byla jen výměna stráží. Když se všechno zklidnilo, pokračovali jsme v plížení na konec pole. Před námi stály tři řady ostnatých drátů. V tom prvním jsem viděl i čtyřidráty vysokého napětí nad sebou, které jsem poznal podle izolátorů. Mezi námi a prvním plotem byl pěkně upravený pás ornice - hned mě napadlo, jestli tam nejsou miny. Od východu se začalo rozednívat a my se nemohli dlouho rozmýšlet co dělat dál. Museli jsme riskovat. Měli jsme jen dvoje izolované kleště, Sýr, který se k nám přidal na poslední chvíli, neměl nic - bylo tedy jasné, že musí postupovat za námi. Znovu jsme se pomodlili a dohodli se, že já přestřihnu nejspodnější elektrický drát a Jožа přestřihne ten nad ním, skoro ve výši pasu. Kromě toho jsme museli prostříhat i ostnaté dráty. Už jsem dával povel: „Jdeme," když mě ochromila křeč v levém stehně. Museli jsme ještě chvilku počkat a Jožа si všiml, že ještě před ostnatými dráty je na konci obilného pole natažen solitérní drát. Kdybychom postupovali v úplné tmě, nemohli bychom ho uvidět. Jsou na drát napojeny miny, nebo je to signalizační zařízení? Co s tím? Nakonec jsme se rozhodli, že drát nepřestřihneme, ale překročíme. Vyrazili jsme a já zažil okamžik neuvěřitelně koncentrované pozornosti: do hloubky jsem si uvědomoval, co dělám já, mí kamarádi, i to, co se děje na věži. Překročili jsme drát a stanuli u ostnatých drátů. Jak jsem si u nich kleknul a ohnul kolenem trávu, která se přiblížila elektrickému drátu, začaly z něho sršet jiskry. Přiložil jsem kleště a přestřihl první drát.

Mohli jste být seškvařeni zaživa.

Byla to technická záležitost a já se mnohem víc bál psů. Teprve později jsem se dozvěděl, že více než polovina všech lidí, kteří zemřeli na hranicích, byla seškvařena elektrickým proudem. Měli jsme speciální elektrikářské kleště s izolací na patnáct set voltů, ale později mi nějaký pohraničník prozradil, že v drátech na hranicích bylo pět tisíc voltů. „Jak je možné, že jsme neshořeli?" ptal jsem se ho. Prý to může být u kleští podobné jako u výtahů: taky je napsáno, že unese tři lidi, ale ve skutečnosti je normován na mnohem větší zátěž.

Vás čekal druhý plot.

Zatímco u první zátarasy si dodnes naprosto přesně pamatuji, co jsme dělali, u druhé nevím skoro nic. Překonali jsme ji automaticky. Ve třetím plotu bylo nejvíc ostnatých drátů, takže Syrovátka, který s batohem na zádech lezl prostříhaným otvorem poslední, v něm uvízl. Já se Šupou jsme byli už za dráty a začali jsme skoro utíkat, když jsme si uvědomili, že Sýr s námi není. Vrátili jsme se a museli ho z drátů vystříhat Můj pytel tam ale zůstal. Začali jsme utíkat směrem, kde by mohly být hranice mezi Moravou a Rakouskem. Kluci běželi přede mnou, já se vzadu ohlížel, kdy se za námi strhne poplach. Najednou koukám a hoši se přede mnou ztratili: tekl tam potůček, který zřejmě tvořil přirozenou hranici a oni do něj spadli. Ve chvilce byli venku a začali prchat dál. Sýr si najednou uvědomil, že ztratil v potoce botu, a vrátil se pro ni. Vylovil ji, popadl do ruky, ale s obouváním se už nezdržoval a utíkal naboso. Přišlo mi hloupé vracet se pro botu, když jsme byli tak blízko, že by nás mohli z nedaleké kulometné věže zastřelit. Za chvilečku, možná tak po padesáti metrech, jsme uviděli malá úzká políčka - to by už mělo být Rakousko, vždyť u nás byly scelené lány! - a za chvíli byl před námi i hraniční kámen. Na jedné straně bylo napsané ČSR, na druhé Österreich. Na odpočinek bevyl čas. Věděli jsme, že pohraničníci někdy střílejí i do Rakouska, takže jsme nekřičeli radostí, neobjímali se, jen tiše utíkali dál. Až jsme vyběhli na malý kopeček a sedli si pod Boží muka. Sýr mě požádal, abychom se opět pomodlili Ohlédl jsem se a uviděl hradbu drátů a hlídkové věže.

Konečně mohly propuknout pocity.

Ten koncentrák obehnaný ostnatým drátem jsme měli za sebou a v sobě nádherný pocit svobody. Byl to úžasný risk, povedlo se nám nemožné; když se nad tím člověk zamyslí, je to proti všem zákonům.

Asi vás vedl Pán.

Zřejmě. Nejdřív jsme si říkali, jaké jsme měli obrovské štěstí, postupně jsme si ale začali uvědomovat, že to bylo trošku víc než jen štěstí. Sýr prohlásil: „Když mi od této chvíle někdo řekne, že zázraky neexistují, odpovím mu: A co se pak stalo té noci ze 14. na 15. června 1957 ?"

Nepostihly rodinu po vaší emigraci nějaké represe?

Dlouho jsem nevěděl, jak byli deptaní. Ještě ten den, co jsem utekl, ztratil tatínek práci. Rodičům řekli, že mě při útěku zastřelili, a maminka po té zprávě během 14 dnů dočista zešedivěla. Až později se mi podařilo poslat jedné kamarádce do Hodonína pohlednici z Vídně: psal jsem německy něco o tom, že jsem se v pořádku vrátil z výletu na Moravu. Dívka můj rukopis poznala a přinesla lístek našim. Teprve z toho psaní maminka poznala, že žiju. Rodiče na tom byli ekonomicky moc špatně. Když jsem byl po šesti letech v Římě svěcený - oni za mnou pochopitelně nesměli - chtěli si udělat aspoň trochu slavnostnější oběd, a to i se zákuskem. Měl to být cviboch, sladká buchta, do které se dávají vajíčka, aby chytla žlutou barvu. Rodiče ale tenkrát ani na ta vajíčka neměli.

Z knihy Rozhodni se pro risk
Petr Esterka v rozhovoru s Alešem Palánem
Vydalo Karmelitánské nakladatelství 2007

MLADÝM

Důvod k radosti a vděčnosti

Oslavy, kterými lidé vyjadřují vděčnost Bohu za úrodu, mají svou tradici téměř ve všech zemích a kulturách. V řadě evropských zemí se slaví dožínky a vinobraní, v Severní Americe patří Den díkůvzdání k nejdůležitějším svátkům. V Izraeli je oslava sklizně spojována se svátkem Šavuot.

U nás bývalo zvykem, že na poslední den žní se nechávalo na poli obilí pouze na jednu fůru. Vůz se vyzdobil, chasa z posledního posečeného obilí uvila věnec s kyticí a zvesela se vracela do stavení. Jeho předáním upozornila hospodáře a hospodyni, že všichni pracovali ze všech sil, že obilí je pod střechou, a tím hlavní část potravy zajištěna. A teď mají právo odpočinout si po namáhavé práci – alespoň na několik hodin… Správný hospodář musel být připraven a nesměl se nechat zahanbit. Pití a koláčů muselo být dost pro všechny, kteří se na žních podíleli. A slavilo se vesele – při písničce a tanci.

Osobitým způsobem je slaven Den díkůvzdání (Thanksgiving Day) v Americe. Jeho tradice sahá až do 17. století. Je spojován s anglickými puritány, kteří byli kvůli náboženskému pronásledování za vlády krále Jakuba I. nuceni opustit Anglii. V roce 1620 se skupina 200 poutníků na lodi Mayflower vydala na cestu do Ameriky. Po vylodění v Plymouthu založili malou osadu. Během následující kruté zimy bojovali o přežití. Teprve na jaře mohli za pomoci domorodých Indiánů zasít různé plodiny. Bůh jim požehnal a na podzim sklidili bohatou úrodu. Byl to důvod k radosti a vděčnosti. V říjnu roku 1621 uspořádali slavnost, při které vzdali Bohu díky za úrodu. Už nemuseli mít obavy z další zimy. Později se tato tradice rozšířila a dnes se slaví třetí listopadový čtvrtek v celých Spojených státech Den díkůvzdání. Každý, kdo na podzim navštíví Spojené státy, může potvrdit, že tento svátek patří u Američanů k nejoblíbenějším.

V Izraeli je příležitostí k vyjádření vděčnosti za úrodu svátek letnic – Šavuot. Název svátku se odvozuje od biblického příkazu oslavit 50. den po Velikonocích jako den posvátný. Svátek Šavuot se také označuje jako „slavnost žně prvotin". V tento den se do chrámu přinášelo jako oběť první ovoce ze sklizně. Po celá staletí se na Šavuot synagoga zdobila listím, aby se zdůraznil starověký svátek sklizně. Tento zvyk se udržel dodnes. Šavuot je svátkem radosti: Bůh obdaroval svůj lid vším potřebným. Bůh Izraele si přeje, aby bylo každoročně připomínáno, že jeho lid nebude trpět nedostatkem, bude-li věrně stát v poslušnosti Božího Zákona.

Důvod k vděčnosti

Opravdová vděčnost však nespočívá jen ve slavení svátků a dodržování tradic. Je to mnohem víc: máme prožívat vděčnost ve svém srdci, v celém svém životě! Skutečnou vděčnost můžeme prožít jedině tehdy, když si uvědomíme, že vše, co máme – ať už se jedná o věci hmotné či nehmotné – máme z milosti, lásky a štědrosti od Pána Boha. To je také hlavní důvod ke chvále a vděčnosti.

Nic, opravdu nic není v životě samozřejmé – ani život sám! Nejsme suverénními pány Země, pány života, ale pouze správci všech životních hodnot.

Podle letáčku Brněnské tiskové misie

Děkujte Hospodinu, neboť je dobrý, jeho milosrdenství trvá navěky.

Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho!

Žalm 118

Mojmírovci, Přemyslovci a Slavníkovci (3)

Drahomíra, Radislav, zvaný též Ratislav Lutský (či Lutický) a Morava

Kristián i Kosmas udávají, že Drahomíra pocházela z provincie „Stodor". Kosmas ještě doplňuje: „z tvrdého kmene Luticů". Dosud byli tito Lutici ztotožňováni s kmenem sídlícím při řece Havole v Pomořanech. Zjištěním, že Radislav Lutský, omylem zvaný Zličský, byl rodným bratrem kněžny Drahomíry, získáme nečekaného a spolehlivého průvodce do jejich pravého rodného kraje. Ten nebyl ani na Kouřimsku, ani v Pomořanech!

Radislav Lutský, zvaný též Ratislav Lutický, zkráceně Lutic, bratr Drahomířin, pocházel tedy také z provincie „Stodor", přesněji „Stobor". Původem byl rovněž z kmene Luticů. Jeho přídomek „Lutský" a jeho kraj „Lutsko" zní stejně jako „pole Lucké" či „campus Luczko", o kterém dvakrát píše ve své kronice Kosmas. Kronikář Kosmas se roku 1099 zúčastnil schůzky panovníků sousedních zemí na „poli Luckém", jež ve své zprávě k roku 1116 umístil směrem na jih od řeky Olšavy. Ke konci 13. století je tento kraj nazýván „distriktem Luckým" nebo „provincií Luckou", později pak „děkanátem Luckým". Do jihovýchodní Moravy počátkem 10. století klade Žid Josiffón kmen zvaný „Luckin". Centrum kmene Lutského, či Lutického bylo v sídle mojmírovského údělného knížete-bána, v místech dnešního Bánova u Uherského Brodu. Říkalo se mu Stoborána, nebo i Stoborbána. Kosmas jmenuje v této oblasti též „místo Bánov poblíž hradu Trenčína prostřed lesů, a též v horách". Proto můžeme s určitostí říci, že Kosmas se dověděl o původu Drahomíry z kmene Luticů během jednání na poli Luckém roku 1099. Proto také mohl Kosmas ke jménu „Stodor" připojit ještě „de gente Luticensi".

Pocházela-li Drahomíra z provincie „Stobor", z kmene Luticů, sídlících na jihovýchodní Moravě, pak musel v tomto kraji vládnout i její bratr Radislav (Ratislav) Lutský. Arab Al-Masúdí na počátku 10. století vyznačil jednu cestu z jihovýchodu Moravy až do Saska jmény kmenů a jejich vládců.

Zbytky starého hradiska u obce Bánov, která leží v malé kotlince v podhůří Bílých karpat asi 7km od Uherského Brodu směrem k česko-slovenské hranici

Jmenovitě tedy: kmen S.t.b.rána a jeho vládce B.s.d.láj.dž, dále kmen Dúlaba s vládcem Wán.dž.sláf, kmen Namdžín s vládcem Gh.rána, a dále až do Saska. Poslední dva vládci jsou ztotožňováni s naším Václavem Svatým a s německým králem Jindřichem. Pořadí jmen ukazuje, že cestovatel postupoval od jihovýchodu Moravy k Praze, a potom dále do Německa. Proto kmen S.t.b.rána, nebo též Stoborbána, se nacházel na území Luticů, a byl rodným kmenem kněžny Drahomíry. Také proto byl vládce zvaný B.s.d.láj.dž současníkem sv. Václava a krále Jindřicha. Byl nesporně totožný s bratrem kněžny Drahomíry Radislavem-Ratislavem! V té době arabština neměla znaky pro samohlásky, ty moderní badatel musí teprve doplnit! Opisovač předchozího rukopisu místo počátečního „Ra" ve stavu krátké nepozornosti napsal stejně začínající znak „Ba". Pak původní, správné jméno R.s.d.láj.dž ukazuje na Rasdislav, nebo Rasdislavič, krátce pak Radislav, či Ratislav.

Není pochyb o tom, že sourozenci Drahomíra a Radislav-Ratislav měli i další sourozence, jejichž potomci dávali svým dětem rovněž jméno Radislav, či Ratislav. Po připojení Bánova k Moravě roku 1241 odešli mnozí z nich do Uher, k řece Váhu. Tam jim uherský král uznal jejich urozený původ, zřejmě knížecí. Tedy: „Radislao, Vinabor et Boych filiis Radislai, Cosme filio Nycolai, Chobo filio Radislai, Ivanka filio Martha … nobilibus iobagionibus castri de Bana prope fluvium Wag existentibus. Drahomíra ze Stodor Luticů a Radislav-Ratislav Lutský se scházejí s urozenými Radislavy-Ratislavy, potomky svých sourozenců, na hradě Bánově v kraji Lutském, či Lutickém.

Krátce po svém nastoupení Václav vyhnal, když byl pod vlivem kouřimského vévody a jeho manželky Adilburgy, svou matku Drahomíru „z vlasti" a „z království", a později ji zase přivedl domů. Tento první svůj exil Drahomíra prožívala nesporně u svého bratra Radislava-Ratislava na Bánově. Po zavraždění Václavově Drahomíra uprchla, dle Staroslověnské legendy, ze strachu, aby nebyla také zavražděna, do druhého svého exilu, tentokráte do Chorvat. Tyto Chorvaty bývaly ztotožňovány s knížectvím Slavníkovým, což je, po poznání pravé historie tohoto knížectví, iluzorní! Chorvaty, do nichž Drahomíra utekla, byly na Moravě! Žid Josiffón, Arab Al-Masúdí, a též Porfyrogenet umístili Chorvaty do středního Pomoraví, do sousedství kmenů: Moravané, Srbové, Lutici a Hanáci (na Kroměřížsku), tedy mezi řeku Dyji a pohoří Chřiby. Tito Chorvaté měli svůj hlavní kmenový hrad v místech dnešního Starého Města u Uherského Hradiště. Slul tehdy Chorvat, zvaný byl také Velehradem, jak bylo vyloženo už dříve.

Útěk Drahomíry do Chorvat na Moravě dosvědčuje, že její bratr Radislav-Ratislav Lutský přesídlil ze svého rodového sídla na Bánově na Velehrad, a stal se tak nástupcem velkomoravských králů. Chorvaté měli, dle Porfyrogeneta, před

polovinou 10. století vlastního vládce, který byl poddán franckému a saskému císaři Otovi I. (936–973). Tímto císaři poddaným vládcem v Chorvatech byl v té době Radislav-Ratislav Lutský, bratr kněžny Drahomíry. Jeho jméno, nepatrně pozměněné, nám zachovaly i jiné staré letopisy. Dle chorvatského letopisce Dukljanina ze 12. století vládl na Moravě po Svetolikovi, jenž bývá ztotožňován s Mojmírem II., jeho syn Vladislav. Uherské kroniky ze 14. století připisují maďarskému knížeti Toxunovi (944–955), synu Arpádova syna Zulty a otci známého Gejzy (972–997), uzavření míru s vévodou Vratislavem. Některé rukopisy píší jeho jméno Wradizlaus. Uherský kronikář Šimon de Keza píše, že Maďaři „zbavili nakonec Moravu a Čechy všeho majetku, a zabili v boji jejich vévodu Vratislava." Jména Vladislav, Vratislav a Wradizlaus označují jednu jedinou osobu! Nemůže jít o nikoho jiného, než o bratra kněžny Drahomíry Radislava-Ratislava Lutského! Na počátku vlády sv. Václava sídlil Radislav-Ratislav jako kníže-bán na území Luticů na Stobor-Bánově, ke konci své vlády však už sídlil na území Chorvatů na Velehradě!

Z toho, že kronikář Dalimil knížete Slavníka nazývá „sestřencem Radislava Lutského", můžeme soudit, že tento Radislav-Ratislav Lutský po sňatku své neteře a dcery Drahomířiny Střezislavy se Slavníkem (přibližně roku 940) žil ještě větší počet roků. Se Slavníkovou rodinou udržoval Radislav-Ratislav Lutský přátelské vztahy i po polovině 10. století, tedy i po smíru „sestřence" Boleslava I. s císařem Otou I. Aby bylo možné v kronice použít přezdívky: „Slavník, sestřenec Radislavův" bylo třeba užívat ji v denním styku po více let! To proto, aby se přezdívka vžila, jinak by se nedostala do kronik! Proto můžeme s Radislavem-Ratislavem Lutským, či Lutickým, ztotožnit i krále "Gebalim", tj. Chorvatů, o kterém píše španělský muslim Hasdaj ben Šaprut v letech 956–61. S Radislavem-Ratislavem je totožný též nejmenovaný „vládce Moravy", kterému byly posílány přípisy z kanceláře císaře Konstantina Porfyrogeneta (944–959). Je zřejmé, že vláda Radislava, resp. Ratislava Lutského na Moravě byla dlouhá, že trvala mnohem déle než 30 let!

Uherský kronikář Šimon de Keza píše, že Maďaři zabili v boji knížete Vratislava! Jeho zpráva se může vztahovat už na Radislavova-Ratislavova syna, který po něm nastoupil, a který se velmi pravděpodobně jmenoval také Radislav, Ratislav, nebo Vratislav! Tento syn zahynul záhy snad v bojích s Maďary, protože jako dědic po něm zůstal malý synek. Maďaři tohoto, tehdy ještě nedospělého dědice trůnu, nazývali Menumorout (Manomorout), čili Mojmírek. Jeho jedinou dceru si pak, dle Anonyma, píšícího na počátku 11. století, vzal za manželku Arpádovec Zulta. Za Mojmírkovy nezletilosti jeho království spravoval český panující kníže Boleslav I., syn Drahomířin. Španělský Žid Ibrahim ibn Jakob, píšící v letech 962–965, nazývá Boleslava I. pánem Prahy, Krakova a Buymy. Posledním jménem Buyma je nepochybně označeno dědictví Mojmírkovo, které za vlády jeho děda Radislava-Ratislava Lutského zaujímalo kromě Moravy a Slovenska určitě také i Slezsko a Krakovsko!

Podle zpráv Kosmových spravoval Moravu též Boleslav II., za něhož bylo zřízeno roku 973 biskupství v Praze, a kterému bylo podřízeno Slezsko, Krakovsko po řeky Bug a Styr. Dále mu byla podřízena Morava a provincie Váh. K roku 980 byla Morava opět samostatná! Podle Kosmy roku 981 s královstvím Moravským sousedilo knížectví Slavníkovo. Dle Araba Hudud Al-Alama měli Slované (rozuměj Moravané) k roku 982/983 dvě města: velké město Ch.r.dáb, tj. Chorvat-Velehrad, a druhé město, ležící odtud směrem na východ, zvané Vábnit, tj. Bánov. Město Ch.r.dáb bylo, dle Araba Hudud Al-Alama, sídlem „Svatopluka", tzn. krále, kterým tehdy byl už král Mojmírek. Prostřednictvím Mojmírkovým se pravděpodobně do styku s Maďary dostal také Slavníkovec biskup sv. Vojtěch. Ten si u krále Mojmírka ověřoval mj. i tradice o své bábě Drahomíře, a o sv. Ludmile, jež pocházela ze země Srbské a byla dcerou knížete srbského.

Reginon z Prümu (zemřel roku 915) napsal, že synové Svatoplukovi drželi jeho království nešťastně jen po krátkou dobu, neboť Maďaři všechno až do základů zpustošili. Rod Svatopluka I. Velikého, dle tohoto svědectví, potom už na Moravě nevládnul, neboť po mužské linii vymřel! Je-li toto svědectví pravdivé, potom Radislav-Ratislav a Drahomíra nebyli dětmi Svatopluka I. Velikého! Kdyby jeho dětmi byli, nenazývali by se s takovou určitostí: „z Luticů"! Pocházeli prokazatelně z údělných knížat-bánů na Stoboru, jež byli jinou rodovou větví, odvozenou také od Mojmíra I. (resp. II.) (822–840)! (Viz rodokmen panovníků Moravy a Čech dle Františka Boráka, Moravský historický sborník, Ročenka MNK za roky 1999–2001, Brno, na s. 115–117. Poznámka J. K.)

Podle Dukljanina byli Radislav-Ratislav a Drahomíra pokrevnými příbuznými krále Svatopluka I. Velikého, do mojmírovské dynastie tedy patřili! Kněz Dukljanin nazývá Radislava-Ratislava Lutského synem Svetolika, přičemž panovník Svetolik bývá ztotožňován s Mojmírem II. (resp. III.) (895–902). Podle našich poznatků zákonnou manželkou Radislava-Ratislava Lutice byla dcera Svatopluka I. Velikého (870–894) jménem Miroslava, jež byla sestrou Mojmíra II. (resp. III.)! Radislav-Ratislav Lutic tedy nebyl Svetolikovým synem, ani zetěm, nýbrž jeho švagrem! Příbuzenský vztah Radislava-Ratislava Lutice k Mojmírovi II. (resp. III.) zdá se dosvědčovat jméno Radislavova-Ratislavova vnuka Menumorouta-Mojmírka. Ten svoje jméno, zdá se, dostal jednak po svém vzdáleném pradědovi Mojmírovi I. (resp. II.), jednak po svém prastrýci Mojmíru II. (resp. III.). Zřejmě na základě údaje nějaké velmi staré kroniky J. J. I. Středovský poznamenal, že moravský král Radislav-Ratislav Lutický měl za manželku Miloslavu, sestru bl. Ivana (Predeslava), syna krále chorvatského.

Osobnost bl. Ivana se v souvislosti s Radislavem-Ratislavem a jeho švagrem Mojmírem II. (III.) dostává do pravdivějšího historického světla. Otec bl. Ivana byl tedy skutečně králem Chorvatů na Moravě! Jeho sídlem bylo hrad-město Chorvat-Velehrad ve středním Pomoraví. Byla-li manželka Radislavova-Ratislavova Miloslava-Miroslava sestrou bl. Ivana, pak i bl. Ivan byl synem Svatopluka I. Velikého! Bl.

Ivan byl podle všeho starším bratrem Mojmíra II. (resp. III.), oba pak byli syny krále Svatopluka I. Velikého! Byla-li Miloslava-Miroslava sestrou Ivanovou, pak by i ona byla dcerou krále Svatopluka I.! Dukljanin píše, že Svatopluk I. Veliký měl i dcery! Miloslava-Miroslava by se pak mohla narodit, s ohledem na smrt svého otce, nejpozději v letech 894/895!

Prameny znají pouze 2 syny Svatopluka I., totiž Mojmíra II. (III.) a Svatopluka II. Avšak císař Porfyrogenetos zaznamenal pověst o 3 synech a o 3 prutech Svatoplukových! Svatoplukův třetí syn bývá ztotožňován s Predeslavem, který je zapsán v evangeliu de Cividale na jednom řádku spolu se Svatoplukem a Svatožíznou. V knize Solnohradského bratrstva jsou Svatopluk a Svatožízna označeni jako manželé, takže Predeslav mohl být synem alespoň Svatoplukovým, ne-li Svatožízniným.

Ze zprávy Reginonovy lze usuzovat, že po králi Svatopłukovi I. Velikém vládlo postupně více jeho synů. Jako první se nepochybně vlády ujal Predeslav (894–895), který se však velmi brzy vzdal trůnu, a oddal se řeholnímu nebo poustevnickému způsobu života. Na něj nutno vztahovat pověst o zmizení krále „Svatopluka", který odešel na úbočí hory Zobor (spíše však Stobor) činit pokání, jak zaznamenal český kronikář Kosmas k roku 894. Podle Dalimila král „Svatopluk", po smrti své ženy a po porážce od Maďarů, odstoupil moravské království českému knížeti. Nejspíše v důsledku Predeslavovy abdikace vznikl spor mezi jeho mladšími bratry Mojmírem II. (III.) a Svatoplukem II. o vrchní vládu v říši moravské! Píši o něm Anály fuldské k létům 898/899. Spor skončil vítězstvím Mojmíra II. (resp. III.). Podle líčení Kosmova „zmizelý Svatopluk" žil mezi mnichy nepoznán, teprve před svou smrtí jim prozradil, kdo je. Tímto přiznáním rodového původu se „pověst o zmizení Svatopluka", Kosmou zachycená, zařazuje do skupiny legend o bl. Ivanovi, který se rovněž před svou smrtí přiznal, že je synem krále chorvatského. Predeslav a bl. Ivan jsou zřejmě jedna a táž osoba! Predeslav, aby utajil před mnichy svůj původ, dal si jméno Ivan, což je slovanský ekvivalent jména Jan Křtitel.

Původ bl. Ivana z rodu Svatoplukova naznačuje i vyprávění o jeho setkání s knížetem Bořivojem na pověstném lovu. Když totiž kníže Bořivoj zabil Ivanovu laň-živitelku, dle Staroslověnské legendy bl. Ivan jako první promluvil na Bořivoje a oslovil ho jeho jménem! Zřejmě ho znal od dětství, protože Bořivoj bývał, dle Kristiána, hostem na dvoře Svatoplukově v Chorvat–Velehradu! Setkání knížete Bořivoje s bl. Ivanem se přihodilo, dle Václava Hájka z Libočan, roku 909, takže od abdikace krále Predeslava–Ivana by mělo tehdy uplynout přibližně 14 let! Bořivojovi měl Ivan odpovědět: „Já jsem Ivan Chorvatský, žiji v této pustině pro Boha 42 let. Nikdo mne zde neviděl, kromě tebe!" Ale těchto „42 let" mohlo vzniknout mj. chybným přepisem číslovky 14 z hlaholice do kyrilice! Kdyby totiž bl. Ivan žil v pustině nikým neviděn a nepoznán 42 léta, pak by Bořivoje nemohl znát jménem, a Bořivoj by už nežil!. Rok 909 můžeme proto pokládat za rok historicky dosti hodnověrný, a to jak v životě bl. Ivana, tak i knížete Bořivoje. Tím se také bortí historie Bořivoje jako panovníka v Čechách někdy před rokem 895!

Svatopluk (Szuentiepulc), jeho manželka Svatožízna (Szuentezizna) a jejich syn Predeslav zapsaní v tzv. Evangeliu z Cividale. Je to Evangeliář sv. Marka, který vznikl někdy v 5. či 6. století a v devátém století byl již jako vzácnost uchováván v Aquilei (východně od Benátek), kde se na okraje některých listů zapisovali významní návštěvníci kláštera, nebo jejich jména zapsali vyslanci a poslové. Aquilea leží na významné trase z Panonie do Říma a lze dovozovat, že tudy procházel, když ne přímo Svatopluk, tak jeho osobní vyslanci při komunikaci s papežskou kurií. Obdobným způsobem, jako se do evangeliáře zvěčnili jiní významní představitelé světské moci, např. blatenský kníže Pribina se synem Kocelem, byla zřejmě po roce 870 na dolní okraj stránky (fol. 4v) připsána jména Szuentiepulc, Szuentezizna a za nimi Predezlaus!

Chorvaty, do nichž Drahomíra uprchla po umučení Václavově, se rozkládaly na dnešním Moravském Slovácku, kde stál kmenový hrad Chorvatů zvaný Chorvat-Velehrad. Svým útěkem do Chorvat Drahomíra dosvědčuje, že její bratr Radislav-Ratislav Lutský, též Lutický, přesídlil na Velehrad, do dědictví své manželky Miloslavy-Miroslavy, kde kdysi sídlił král Svatopluk I. Veliký i arcibiskup Metoděj. Nedaleko odtud, směrem na východ, bylo rodiště sourozenců Radislava-Ratislava a Drahomíry, totiž Stobor-bána, později zvané Bánov, centrum kmene Luticů. Drahomíra se narodila někdy v létech 880/883, ještě za života arcibiskupa sv. Metoděje. Byla od něho nespíše i pokřtěna. Kolem roku 900/902 se Drahomíra provdala za Přemyslovce Vratislava, který byl od ní jistě o několik roků starší, takže se mohl narodit už před rokem 880. Naproti tomu Drahomířin bratr Radislav-Ratislav byl od ní mladší, jak ukazuje jednak dlouhá doba jeho vlády, jednak věk jeho manželky. Ta se, jako dcera Svatopluka I. Velikého, mohla narodit nejpozději roku v letech 894/895. Ke sňatku Radislava-Ratislava s Miloslavou-Miroslavou mohlo dojít několik let před nástupem Václava Svatého na trůn v Čechách (roku 922). Oba manželé však zpočátku sídlili na Stoboru-Bánově, neboť hrad-město Chorvat-Velehrad byl tehdy od Maďarů zničen. Teprve ke konci Václavovy vlády sídlili už zase na Velehradu. Nemůže být pochyb o tom, že sourozenci Radislav-Ratislav a Drahomíra byli svými rodiči vychováni jako křesťané slovanské liturgie, kterou pak Drahomíra šířila i v Čechách.

Pokračování příště

Nový pohled na staré české dějiny podle P. Františka Boráka
Do tisku připravil Jiří Kachlík. Brno, Česká republika

God's Mercy Calls Us to an Active Cooperation With Him

One of the principal themes of the Pontificate of Pope Francis is God's mercy. The Holy Father wants the world to know that God has so loved the world that He sent His only Son. And Jesus, His Son, came to call sinners. In a world so distorted by sin and so wounded by a lack of faith even in the existence of God, many don't know that forgiveness is real. Without hope, we could feel that our sins are too great and we are too unworthy. Pope Francis again and again reminds the world that God wants to be merciful to us.

In light of that, it's important we have a full and complete understanding of God's mercy. God's pardon will forgive any sin we commit. But God's mercy is always respectful of us. Our loving Father made each of us with free will. He will not violate that freedom that is part of our dignity and makes us to be in God's image. That means He will not force His mercy upon us. If He were to force His forgiveness we would not be truly free men and women. Consequently, God's pardon is not automatic.

Instead, God calls us to be cooperators with Him. He asks each of us to be active, not passive, in receiving His mercy. That's why each time we are forgiven, we are changed for the better. We become more and more conformed to Jesus.

In order to accept God's mercy, then, we must first acknowledge our sin and our responsibility for it. We must look at our self, and name our own personal sin. If we don't first admit our sinfulness, we would diminish and demean the importance of God's forgiveness. And acknowledging our guilt is to recognize that sin is defined by God, not by us. God made the world and us to function in a certain way according to His will. We need the grace and the help of the Church to discern what God's will is. When we offend against that will, we need to admit that we have sinned.

But that admission is not enough by itself. We must take the logical next step which is to resolve to make every effort to be done with that sin and to avoid it in the future. That too can be hard. Sin has its illusory attraction. Otherwise, why would we commit sin? Whether it be sins of pleasure or power or wealth or anger, our weakness of spirit can render it hard to make and keep a resolution to avoid sin. It is all too easy to rationalize our behavior and so to give in to temptation.

We need a life of prayer, daily and over a lifetime, so that our wills become pure and we separate ourselves from sin.

Even so, our reception and acceptance of God's mercy would still not be complete. We need to do penance for the sins that we have committed and for those that the whole world commits against God's will. When God forgives us, our guilt before Him is eternally destroyed. But the consequences of what we have done still remains.

Think of two friends who have had a terrible argument. Both may then go to confession and God does forgive. But even after being absolved, the human hurts between them still remain to be healed. The bitterness of heart that the argument engendered in their hearts needs prayer and spiritual practices to overcome the damage to themselves.

The concept of penance desperately needs to be recovered in our spiritual lives. Forms of such penance could be extra times of prayer or Bible reading, dedicated especially to overcoming the damage of sin. It could take the form of times and works of charity, helping the poor or the pro-life cause. It could be quiet fasting or returning to the Friday practice of abstaining from meat.

In whatever manner, penance completes our free reception of God's mercy.

Admission of our personal guilt, resolve to avoid sin, and acts of penance to heal our broken souls are all part of God's mercy. If we understand the full meaning and greatness of that mercy, they all make sense. And we will want to do them so that we are deepened in our love for God and for each other.

By bishop David J. Malloy
Observer, October 9, 2015

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - Měsíčník České Misie v Chicagu - Vydává Česká Misie - náboženské a kulturní středisko 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 255 - 5117, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Mons. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 1.třída 50.00 USD, Canada letecky 65.00 USD, Cizina letecky 90.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Šeky pište na CZECH MISSION. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

The Wave of Czech Immigrants to the U.S.

In the 1850's, railroads were being built connecting Chicago to the East Coast. This advance, along with similar progress in European railroad systems to port cities, facilitated
Czech immigration to the Unites States. In the 1870's, the length of the journey from Europe to the U.S. declined from an average of 44 days, which was the norm in the 1850's, to approximately 10 days. This advance brought about a wave of Czech immigration to the U.S., with many Czechs settling in Chicago and neighboring areas. During the turn of the century, Chicago was the third most Czech populated city in the world with Prague and Vienna respectively leading the way. Czechs in the U.S. were mostly middle to working class and worked hard to establish Czech neighborhoods that allowed for the preservation of their culture.

Czech students in St. Procopius College (later Benedictine University) 1880's

Initially, many Czech immigrants settled on the Near West Side of the city of Chicago which was simply dubbed "Prague". The Roman Catholic parish of St. Wenceslaus built in 1863 was the core of Czech society (it was demolished in 1955) in that area. In the 1870's and 1880's, Czechs moved southwest to a neighborhood that was referred to as "Pilsen". There the church of St. Procopius was founded in 1875 and is still in existence today. A great number of Czechs worked as lumber "shovers", workers who unloaded lumber to and from boats, storage areas, and lumber mills. Earning less than most ethnic groups in the city at the time, the lumber workers went on strike in 1875. Eventually, many Czechs moved from Chicago to its suburbs, namely to the towns of Cicero, Berwyn, and Riverside.

With their Czech roots embedded into the foundation of their lives, Czechs set up many newspapers to represent their populace. *Svornost* (1875-1957) was set up by the freethinkers, *Denní Hlasatel* (1891-1994) was considered neutral, the *Narod* (1894-1975) was for Catholics, and *Spravedlnost* (circa 1900-1940) for the socialists. Churches, gymnastic organizations (Sokol), savings and loan associations, fraternal organizations (CSA) and schools (Benedictine University founded as St. Procopius College by monks from St. Procopius church) are just a few examples of the plight of the Czech people to preserve their ethnicity in their adopted country. Many of the above organizations are still in existence to this day.

Over 150 years have passed since the great influx of Czech people into the U.S. and yet many customs and traditions remain throughout various parts of the country. According to U.S. 2000 Census, the states with the largest Czech-American populations are Texas (155,855), Illinois (123,708), Wisconsin (97,220), Minnesota (85,056), and Nebraska (83,462). The total population of Czech-Americans in the United States is approximately 1,263,000. Many states with notable Czech heritage hold annual events ensuring the preservation of Czech culture. Texas is home to the Annual National Polka Festival in Ennis, in which over tens of thousands of people gather to enjoy a celebration of Czech traditions. They will celebrate their 50th annual festival May 27-29 2016. Illinois prides itself with Moravian Day in Lemont. September 20th, 2015 marked Moravian Day's 76th appearance. Wisconsin is home to Cesky Den in Hillsboro. The Dožinky Festival in New Prague, Minnesota is a fall harvest festival celebrating Czech heritage with a parade, street markets, and a beer garden. The fact that Czech heritage is still vibrant in the United States attests to the Czech people's resolution to uphold Czech culture and demonstrates their unwavering pride of their ancestry.

By Jana Krcek

Photo on back page:
St. Procopius Church in Chicago

